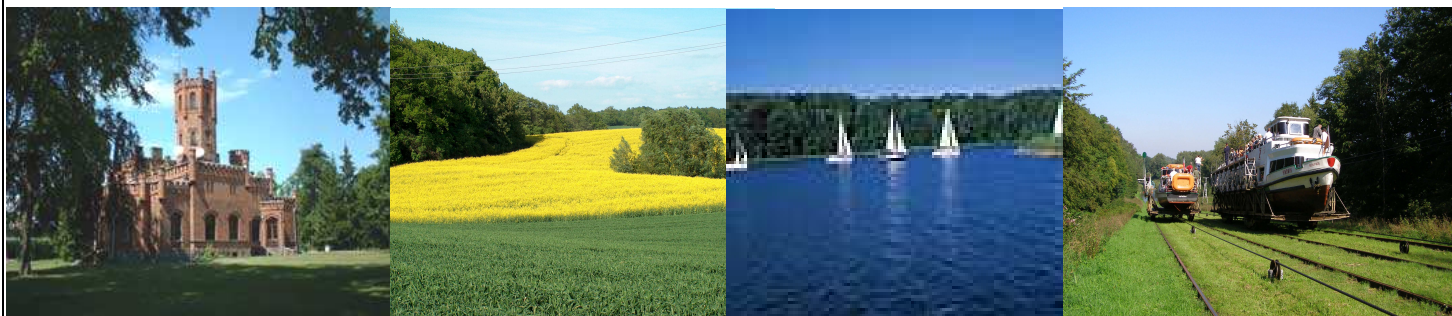

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO
W OLSZTYNIE

**Informacja o stanie wdrażania funduszy
strukturalnych w województwie
warmińsko-mazurskim
*Stan na dzień 31.XII.2008 roku***

Olsztyn, sierpień 2009

Fundusze strukturalne na lata 2004-2006

Fundusze strukturalne są instrumentami Polityki Strukturalnej Unii Europejskiej, których zadaniem w okresie programowania 2000 – 2006 było wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów UE w celu zwiększenia spójności ekonomicznej i społecznej. Fundusze kierowane były do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w UE.

W latach 2004-2006 w Polsce funkcjonowały cztery Fundusze Strukturalne:

- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa.

Kierunki i wysokość wsparcia finansowego w ramach Funduszy Strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych w Polsce po przystąpieniu do UE określały Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW). W latach 2004-2006 był to dokument przedstawiający strategię i priorytety działań funduszy i państwa członkowskiego UE, ich cele szczegółowe, wielkość wkładu funduszy i innych środków finansowych.

PWW w Polsce były wdrażane za pomocą pięciu jednofunduszowych Sektorowych Programów Operacyjnych (SPO) oraz dwufunduszowego Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), w ramach których beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie.

Sektorowe Programy Operacyjne dotyczyły:

1. restrukturyzacji i modernizacji sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich (SPO ROL),
2. rybołówstwa i przetwórstwa ryb (SPO Ryby),
3. infrastruktury transportowej i gospodarki morskiej (SPO Transport),
4. wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw (SPO WKP),
5. rozwoju zasobów ludzkich (SPO RZL).

Natomiast Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) miał na celu tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów, przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów, sprzyjanie długotrwałemu rozwojowi gospodarczemu i spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej.

SPO ROL **Sektorowy Program Operacyjny** **Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich**

SPO ROL to narzędzie służące realizacji celu *Restrukturyzacji sektora żywnościowego i rozwoju obszarów wiejskich* Narodowego Planu Rozwoju. Działania podjęte w ramach realizacji tego programu służyły realizacji dwóch celów strategicznych programu:

Cel 1 Poprawa konkurencyjności gospodarki rolno – żywnościowej – traktowany jako priorytetowy cel rozwoju polskiego rolnictwa oraz przetwórstwa żywności w pierwszych latach integracji z UE.

Cel 2 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich – realizowany również poprzez Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz inne programy operacyjne w ramach Narodowego Planu Rozwoju.

Powyższe cele realizowane były w ramach 2 priorytetów:

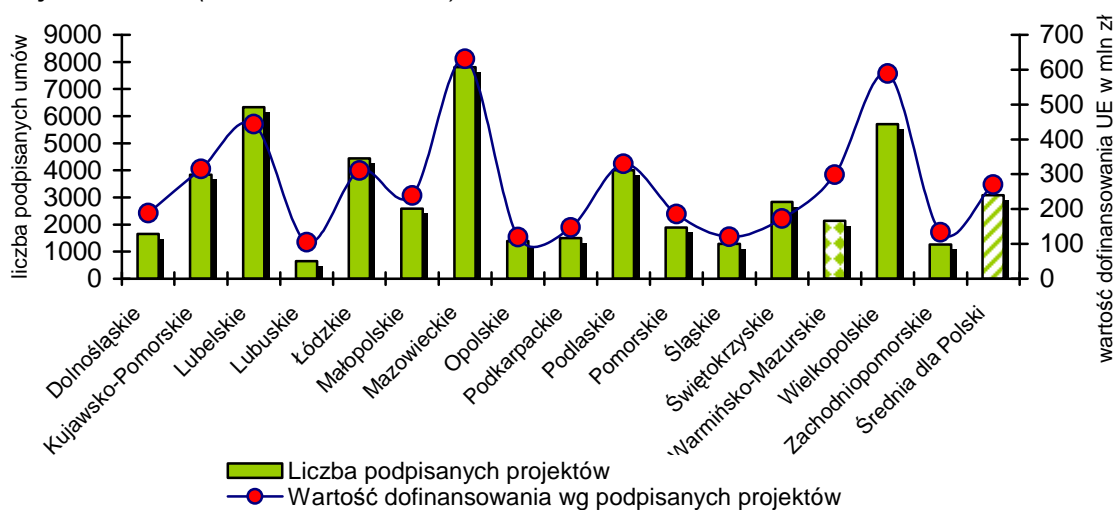
1. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym,
2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Źródłem finansowania programu były środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, budżetów samorządów regionalnych i lokalnych oraz Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji w Rolnictwie-Sekcja Orientacji (EAGGF), jak również środki inwestorów prywatnych.

Instytucją wdrażającą dla SPO ROL została Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa poza trzema działaniami, gdzie funkcję instytucji wdrażającej otrzymała Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (działania 1.3 *Szkolenia*, 1.4 *Wsparcie doradztwa rolniczego* oraz 2.7 *Pilotażowy program LEADER+*). Program operacyjny wdrażany był na terenie całego kraju w latach 2004-2006, przy założeniu, że realizacja płatności odbywać się będzie do końca 2008 roku.

Rycina nr 1

Liczba podpisanych umów oraz wielkość dofinansowania w ramach SPO ROL w podziale na województwa* (stan na 31.12.2008r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
* bez działania 1.3, 1.4 i 2.7

Na dzień 31 grudnia 2008 r. w ramach programu SPO ROL podpisano ogółem 49 349 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania równą 4 327 671 206,20 zł. Liczba podpisanych umów w woj. warmińsko-mazurskim wyniosła 2 143 i była znacznie niższa niż średnia dla Polski (3 084). Tym samym woj. warmińsko-mazurskie zajęło 9 pozycję pod względem liczby podpisanych umów o dofinansowanie z SPO ROL w kraju. Pozycję lidera (najwięcej podpisanych umów) zajęło woj. mazowieckie z liczbą 7 811 podpisanych umów natomiast ostatnie miejsce zajęło woj. lubuskie z liczbą 650 podpisanych umów. Wartość dofinansowania wg podpisanych umów w woj. warmińsko-mazurskim wyniosła 298 627 741,91 zł i była wyższa od średniej dla Polski. Tym samym woj. warmińsko-mazurskie uplasowało się na 7 pozycji pod względem wartości otrzymanego dofinansowania wg podpisanych umów z SPO ROL. Choć liczba podpisanych umów była mniejsza od średniej krajowej to wartość umów znacznie przewyższyła średnią w kraju.

Liczba i wartość podpisanych umów w ramach SPO ROL w województwie warmińsko-mazurskim na dzień 31.12.2008 kształtowała się następująco (Tabela nr 1):

Tabela nr 1

Wykorzystanie środków w ramach SPO ROL w woj. warmińsko-mazurskim (stan na 31. 12. 2008r.)

Wyszczególnienie	Liczba złożonych wniosków	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów (PLN)	Wartość dofinansowania wg podpisanych umów (PLN)
Priorytet I. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym	2 858	1 595	314 658 422,05	202 167 451,31
1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych	1 755	813	127 162 686,16	68 472 216,99
1.2 Ułatwienie startu młodym rolnikom	962	700	35 000 000,00	26 250 000,00
1.3 Szkolenia	37	11	1 996 180,00	1 596 944,00
1.4 Wsparcie doradztwa rolniczego	4	2	4 986 012,00	3 988 809,60
1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych	100	69	145 513 543,89	101 859 480,72
Priorytet II. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	721	401	127 382 118,52	107 396 095,61
2.1 Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą ...	53	39	45 360 554,00	41 702 532,00
2.2 Scalanie gruntów	0	0	0	0
2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	270	134	19 986 924,00	19 986 924,00
2.4 Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa ...	225	120	9 339 768,00	6 537 837,60
2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	35	32	41 300 930,26	30 524 286,00
2.6 Rozwój i ulepszenie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	114	59	4 706 378,00	3 294 464,60
2.7 Pilotażowy Program LEADER+	24	17	6 687 564,26	5 350 051,41
RAZEM	3 579	1996	442 040540,57	309 563 546,92

Zródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Departament Analiz i Sprawozdawczości ARiMR) Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz materiałów Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA (Zespół Kontroli i Monitoringu)

Tabela nr 1 pokazuje, że w województwie, podobnie jak i w całym kraju największym zainteresowaniem cieszyło się działanie 1.1 *Inwestycje w gospodarstwach rolnych* (813 podpisanych umów) oraz działanie 1.2. *Ułatwienie startu młodym rolnikom* (700 podpisanych umów). Działania te wspierały projekty związane z modernizacją gospodarstw rolnych, prowadząc do ich dostosowania do warunków funkcjonowania na Jednolitym Rynku Unii Europejskiej oraz oferowały wsparcie finansowe młodym rolnikom, rozpoczynającym samodzielne gospodarowanie. Natomiast z powodu braku zainteresowania ze strony beneficjentów, samorządy czterech województw - w tym warmińsko-mazurskiego - zrezygnowały z realizacji działania 2.2, a środki finansowe przesunięto na realizację projektów w innych województwach.

Pod względem przyznanego dofinansowania przodują działania 1.5 (101 859 480,72 zł) oraz 1.1 (68 472 216,99 zł). Wartość dofinansowania na te działania przekracza 55% ogólnej kwoty dofinansowania przyznanej województwu w ramach SPO ROL.

W województwie w ramach SPO ROL według stanu na dzień 31.12.2008 r. zakończono ogółem realizację 1 935 projektów (ponad 96%), z czego 1 558 w priorytecie I (ok. 98%) oraz 377 w priorytecie II (ok. 94%). Liczba osób objętych wsparciem w ramach szkoleń oraz zrealizowanych usług doradczych wynosi odpowiednio: 10 185 oraz 48 127 osób.

SPO RYBY

Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i przetwórstwo ryb

Głównym celem SPO RYBY była racjonalna gospodarka żywymi zasobami wód i poprawa efektywności sektora rybackiego oraz podniesienie konkurencyjności polskiego rybactwa i przetwórstwa rybnego. Program był realizowany w ramach następujących priorytetów:

1. Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów.
2. Odnowa i modernizacja floty rybackiej.
3. Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla, rybacka infrastruktura portowa, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe.
4. Inne działania.

Zasięg geograficzny priorytetu 1 i 2, działania 3.3 oraz priorytetu 4, za wyjątkiem działań 4.3, 4.4, i 4.6, obejmuje województwa zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie, priorytet 3 za wyjątkiem działania 3.3 oraz działania 4.4 i 4.6 priorytetu 4 realizowane były na obszarze całego kraju, zaś działanie 4.3 na obszarze Unii Europejskiej.

SPO RYBY skierowany był do sektora rybackiego: właścicieli statków rybackich, właścicieli i administratorów portów, rybaków morskich i śródlądowych, właścicieli, dzierżawców jezior i rybackich gospodarstw hodowlanych, właścicieli zakładów przetwórstwa rybnego, hurtowników, placówek naukowo-badawczych, uczelni i szkół technicznych związanych z rybactwem.

Instytucją Wdrażającą Program została Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wnioski składało się w trybie ciągłym w oddziałach regionalnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwych dla portu macierzystego statku rybackiego lub miejsca inwestycji.

Tabela nr 2 przedstawia w jaki sposób dofinansowanie w ramach SPO RYBY rozłożyło się w województwie w ramach poszczególnych priorytetów.

Tabela nr 2

Kwota wnioskowanej pomocy wg podpisanych umów w województwie warmińsko-mazurskim w ramach SPO RYBY (stan na 31.12.2008r.)

Priorytet/działanie/ Operacja	Liczba złożonych wniosków	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów (PLN)	Wartość dofinansowania wg podpisanych umów (PLN)
1. Dostosowywanie nakładu połowowego do zasobów	44	42	8 329 967,84	6 247 273,38
1.1. Złomowanie statków rybackich	33	33	6 645 017,84	4 983 763,38
1.2. Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmian ich przeznaczenia	11	9	1 684 680,00	1 263 510,00
1.3. Wspólne przedsięwzięcia	0	0	0	0
2. Odnowa i modernizacja floty rybackiej	17	5	2 005 554,00	655 203,85
2.1. Budowa nowych statków rybackich	0	0	0	0
2.2. Modernizacja istniejących statków rybackich	17	5	2 005 554,00	655 203,85
2.3. Wycofanie (bez pomocy publicznej) związane z odnową	0	0	0	0
3. Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla ryb, rybackie urządzenia portowe, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe	82	47	31 376 459,62	11 687 466,20

3.1. Ochrona i rozwój zasobów wodnych	0	0	0	0
3.2. Chów i hodowla ryb	43	20	19 691 194,91	5 624 731,52
3.3. Rybacka infrastruktura portowa	2	2	5 884 565,00	4 413 423,75
3.4. Przetwórstwo i rynek rybny	25	14	4 815 833,00	1 367 969,78
3.5. Rybołówstwo śródlądowe	12	11	984 819,71	281 341,15
4. Inne działania	123	98	24 892 777,1	17 927 971,66
4.1. Rybołówstwo przybrzeżne	22	8	1 898 939,40	1 424,204,55
4.2. Działania społeczno-ekonomiczne	70	68	2 966 445,70	1 483 223,11
4.3. Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne	16	12	7 370 995,00	5 528 246,25
4.4. Działania organizacji obrotu rynkowego	5	3	371 171,00	278 378,25
4.5. Czasowe zawieszenie działalności i inne rekompensaty finansowe	0	0	0	0
4.6. Działania innowacyjne i inne	10	7	12 285 226,00	9 213 919,50
Razem	266	192	66 604 758,56	36 517 879,09

Zródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów ARiMR (Departament Analiz i Sprawozdawczości ARiMR) oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W warmińsko – mazurskim do dnia 31.12.2008 r. podpisano 192 umowy w ramach SPO RYBY na ogólną kwotę 66 604 758,56 zł. W województwie nie były i nie są realizowane projekty w ramach działań 3.1 *Ochrona i rozwój zasobów wodnych* i 4.5 *Czasowe zawieszenia działalności i inne rekompensaty finansowe* ze względu na brak zainteresowania ze strony inwestorów oraz ich zdolności inwestycyjnych (Tabela nr 2).

Przyczyną braku zainteresowania beneficjentów z województwa działaniem 3.1 jest między innymi to, że odnosi się ono do inwestycji dużych, związanych przeważnie z budownictwem, a w związku z tym wymagających długiego przygotowania, rozstrzygnięcia przetargów oraz ponad rocznego cyklu realizacji.

Część działań SPO RYBY (tj. 1.3. *Wspólne przedsięwzięcia* i 2.1. *Budowa nowych statków rybackich*) nie została uruchomiona, gdyż zgodnie z przepisami Unii Europejskiej mogły być one realizowane do 31 grudnia 2004 r. Natomiast działanie 2.3. *Wycofanie (bez pomocy publicznej) związane z odnową* służy wyłącznie celom statystycznym i stanowi uzupełnienie do zakończonego już działania 2.1 *Budowa nowych statków rybackich*. W ramach działania 2.3 nie jest udzielana pomoc finansowa.

Największym zainteresowaniem beneficjentów w województwie warmińsko-mazurskim cieszyło się działanie 4.2 *Działania społeczno-ekonomiczne*, w ramach którego podpisano 68 umów na kwotę dofinansowania 1 483 223,11 zł. Natomiast pod względem wartości przyznanego dofinansowania najwięcej środków trafiło do beneficjentów działań: 4.6 *Działania innowacyjne i inne* – 9 213 919,50 zł, 3.2 *Chów i hodowla ryb* – 5 624 731,52 zł oraz 4.3 *Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne* – 5 528 246,25 zł.

W całym kraju w ramach Programu SPO RYBY do końca 2008 roku złożono 4 785 wniosków, z których 4 035 zostało wybranych do dofinansowania. Kwota dofinansowania wyniosła 750 932 832,47 zł. Najwięcej umów zawarto w ramach priorytetu 4 – 2 897 umów na kwotę 115 958 371,93 zł. Pod względem przyznanego dofinansowania najwięcej środków trafiło do beneficjentów priorytetu 3 w kwocie 354 717 135,01 zł. Na dzień 31.12.2008 r. zakończono realizację 3 727 projektów co stanowi 92,3% ogółu.

SPO TRANSPORT

Sektorowy Program Operacyjny pt. Infrastruktura transportowa i gospodarka morska

Celem SPO Transport było zwiększenie spójności transportowej kraju oraz polepszenie dostępności przestrzennej miast, obszarów i regionów Polski w układzie Unii Europejskiej. Przedsięwzięcia mogły być realizowane w ramach dwóch priorytetów:

1. Zrównoważony gałęziowo rozwój transportu,
2. Bezpieczniejsza infrastruktura drogowa.

W przypadku SPO Transport głównymi beneficjentami końcowymi są: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe S.A., Urzędy Morskie, Zarządy Portów Morskich, Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (SAR), miasta na prawach powiatu (powiaty grodzkie), Ministerstwo Transportu, Policja, Straż Pożarna. Instytucją Zarządzającą SPO Transport jest Minister Rozwoju Regionalnego, który pełni ogólny nadzór nad procesem programowania, przygotowania i wyboru projektów, realizacji i kontroli realizacji SPOT.

W ramach SPO Transport w województwie zrealizowano i zakończono 5 projektów:

1. *Zakup autobusu szynowego dla województwa warmińsko-mazurskiego*: beneficjentem projektu jest Województwo Warmińsko-Mazurskie. Celem bezpośrednim projektu była poprawa warunków przejazdu pasażerów transportem kolejowym między ważnymi centrami miejskimi. Kwota dofinansowania wyniosła 50% kosztów kwalifikowanych, tj. 2 701 690 zł.
2. *Rozbudowa drogi krajowej nr 51 na odcinku Barcikowo - Spręcowo wraz z budową obwodnicy Spręcowa*: całkowita wartość dofinansowania wyniosła 54 292 732,17 zł. Celem projektu było m. in.: usprawnienie przejazdu siecią dróg krajowych województwa warmińsko-mazurskiego, a tym samym polepszenie dostępności regionu w skali kraju oraz UE oraz poprawa połączenia i warunków wymiany z Obwodem Kaliningradzkim.
3. *Przebudowa drogi krajowej nr 7 na odcinku Jazowa-Elbląg od km 68+244,15 do km 82+315*: celem Projektu była przebudowa drogi krajowej nr 7 na odcinku od miejscowości Jazowa do węzła drogowego "Elbląg - Wschód". Nadrzędnym zadaniem przebudowy było wzmocnienie nawierzchni drogi do obciążenia 115 kN/oś i podniesienie nośności obiektów inżynierskich w ciągu przebudowywanego odcinka do klasy A. Dofinansowanie z EFRR wyniosło 152 347 995,19 zł.
4. *Przebudowa drogi krajowej nr S22 na odc. Elbląg-Grzechotki*: całkowita wartość dofinansowania projektu ze środków UE to 323 921 847,82 zł. Podstawową funkcją przebudowywanej drogi jest połączenie budowanej w Rosji drogi wraz z przejściem granicznym Grzechotki – Mamonowo II z siecią dróg krajowych w Polsce.
5. *Przebudowa ul. Limanowskiego oraz skrzyżowania ulic. Sybiraków, Limanowskiego i Jagiellońskiej*: całkowita wartość dofinansowania wyniosła 11 278 736,31 zł. 31 grudnia 2008 r. została podpisana warunkowa umowa o dofinansowanie projektu. Jeżeli uwolnią się środki w programie to Gmina Olsztyn otrzyma dofinansowanie.

Od początku realizacji Programu do dnia 31 grudnia 2008 r. wydatki zrefundowane beneficjentom wyniosły ogółem 3 863,84 mln zł (1 057, 88 mln EUR) co stanowi ok. 90,93% alokacji środków dostępnych w ramach SPO Transport.

Według stanu na koniec czerwca 2008 r., od początku funkcjonowania Programu Transport osiągnięto m. in. następujące wskaźniki:

- przebudowano łącznie 63 km linii kolejowych,
- zakupiono lub zmodernizowano 199 pojazdów szynowych,
- przebudowano lub zbudowano łącznie ponad 230 km dróg krajowych (w tym przebudowano 7,6 km autostrady),
- zakupiono 14 samochodów ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej,

- zakupiono 19 samochodów specjalnych służących do prowadzenia kontroli, w tym m. in. w zakresie przestrzegania przepisów o czasie pracy kierowców, przewozu materiałów niebezpiecznych oraz masy i nacisków osi,
- zakupiono 10 radiowozów, 70 tys. narkotestów oraz 1 tys. alkotestów¹.

SPO WKP

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006 znany pod hasłem *UNIA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH – PROGRAM KONKURENCYJNOŚĆ* to jeden z kluczowych dokumentów przygotowanych przez Polskę, przewidzianych w Narodowym Planie Rozwoju 2004-2006 i określających ramy wsparcia dla Polski z funduszy strukturalnych po przystąpieniu do Unii Europejskiej.

Celem SPO WKP była poprawa pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających na terenie Polski w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego. SPO WKP, wykorzystując zasoby sfery naukowo-badawczej oraz korzyści związane ze stosowaniem nowoczesnych technologii, w tym technologii informacyjnych oraz technologii wspierających ochronę środowiska, określa cele, priorytety i działania dotyczące realizacji polityki w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności.

Projekty mogły być realizowane w ramach dwóch priorytetów SPO WKP:

1. Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu,
2. Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw.

Instytucjami Wdrażającymi, czyli odpowiedzialnymi za realizację powierzonych im działań w ramach SPO WKP były: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., Minister Nauki i Informatyzacji oraz Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

Beneficjentami SPO WKP byli przedsiębiorcy oraz instytucje otoczenia biznesu:

- małe i średnie przedsiębiorstwa, oparte na zaawansowanych technologiach, w zakresie doradztwa i wsparcia inwestycyjnego,
- przedsiębiorstwa inwestujące w ochronę środowiska,
- przedsiębiorstwa dokonujące nowych inwestycji,
- instytucje wspierające biznes,
- fundusze: pożyczkowe, poręczeń kredytowych, załączkowe (seed-capital),
- spółki zarządzające parkami naukowo-technologicznymi i przemysłowymi oraz inkubatorami technologicznymi,
- instytucje sfery naukowo-badawczej,
- organy administracji rządowej w zakresie tworzenia elektronicznej platformy powszechnego dostępu firm i osób do informacji i usług publicznych on-line, integracji referencyjnych rejestrów firm i osób oraz zapewnienia bezpieczeństwa danych.

Tabela nr 3

Liczba podpisanych projektów oraz wielkość dofinansowania w województwie warmińsko – mazurskim w ramach SPO WKP w podziale na działania (stan na 31.12.2008 r.)

Wyszczególnienie		Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów (PLN)	Wysokość dofinansowania wg podpisanych umów (PLN)
Priorytet 1	Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu	21	102 270 923,28	56 160 969,19
Działanie 1.1.	Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw	5	6 441 390,18	4 259 918,20

¹ Informacja prasowa z dnia 11 grudnia 2008 roku, Ministerstwo Infrastruktury Stanowisko ds. Komunikacji Społecznej i Mediów

Działanie 1.2.	Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw	13	92 537 190,91	50 170 910,03
Działanie 1.3.	Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm	0	0,00	0,00
Działanie 1.4.	Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką	3	3 292 342,19	1 730 140,96
Działanie 1.5.	Rozwój systemu dostępu przedsiębiorców do informacji i usług publicznych on-line	0	0,00	0,00
Priorytet 2	Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw	411	91 613 466,38	82 830 121,47
Działanie 2.1.	Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo	36	2 695 394,60	731 891,07
Działanie 2.2.	Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw: - poddziałanie 2.2.1 - poddziałanie 2.2.2.	10 245	61 884 927,73 7 531 280,72	23 108 643,03 2 287 859,89
Działanie 2.3.	Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje	117	106 631 208,77	52 545 348,98
Działanie 2.4.	Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska	3	12 870 654,56	4 155 378,50
RAZEM		432	293 884 389,66	138 991 090,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

SPO WKP to jeden z nielicznych programów skierowanych do przedsiębiorców. W ramach tego programu w województwie podpisano 432 umowy na ogólną sumę 138 991 090,60 zł (Tabela nr 3).

W ramach pierwszego priorytetu skierowanego głównie do Instytucji Otoczenia Biznesu oraz sfery B+R podpisano 21 umów. Na uwagę zasługuje fakt, iż w Działaniu 1.2. *Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw* mimo małej liczby umów (13 umów) ich wartość (50 170 910,03 zł) stanowi 36% wszystkich zakontraktowanych w województwie warmińsko – mazurskim środków w ramach całego programu SPO WKP. Jest to o tyle istotne, iż działanie to ma na celu wsparcie przedsiębiorczości poprzez ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji, zwłaszcza przedsiębiorcom tworzącym nowe przedsiębiorstwa oraz realizującym inwestycje o charakterze innowacyjnym.

Największym zainteresowaniem w województwie cieszył się Priorytet 2 (411 podpisanych umów). W ramach Działania 2.2 *Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw* podpisano 255 umów z czego: 245 w ramach poddziałania 2.2.2 - na pokrycie części kosztów udziału przedsiębiorstwa w targach i wystawach międzynarodowych oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami, w tym także w zakresie promocji innowacji technologicznych i organizacyjnych oraz 10 w ramach poddziałania 2.2.1 – na dokonywanie nowych inwestycji polegających na utworzeniu lub rozbudowie przedsiębiorstwa, a także na rozpoczęciu w przedsiębiorstwie działalności obejmującej dokonywanie zasadniczych zmian produkcji, produktu lub procesu produkcyjnego. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyło się Działanie 2.3. *Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje* - świadczy o tym liczba 117 podpisanych umów o łącznej wartości 52 545 348,98 zł w ramach tego działania. W ramach Działania 2.3 realizowane były inwestycje związane z działaniami modernizacyjnymi w małych i średnich przedsiębiorstwach, zakupem wyników prac badawczo-rozwojowych (i praw własności przemysłowej) przez przedsiębiorstwa, wdrażaniem wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych podejmowanych przez

przedsiębiorstwa, zastosowaniem i wykorzystaniem technologii informatycznych i gospodarki elektronicznej w procesach zarządzania przedsiębiorstwem, wdrażaniem i komercjalizacją technologii i produktów innowacyjnych, dostosowaniem technologii i produktów do wymagań dyrektyw unijnych (zwłaszcza norm zharmonizowanych i prawodawstwa w zakresie BHP).

Rycina nr 2

Liczba podpisanych umów i wartość ich dofinansowania w ramach działania 2.3 SPO WKP w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31.12.2008 r.)

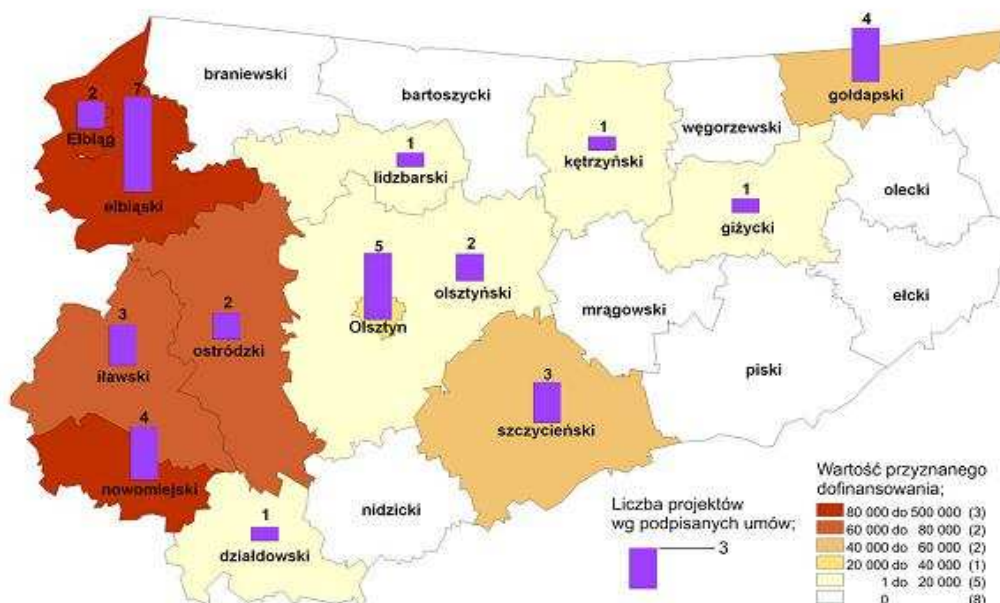
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Najwięcej umów w ramach działania 2.3 SPO WKP podpisanych zostało z przedsiębiorcami mającymi siedzibę w m. Olsztyn (16 umów na wartość całkowitą 11 919 667,71 zł), powiecie działdowskim (15 umów o wartości całkowitej 16 873 062,75 zł), powiecie olsztyńskim (11 umów o wartości całkowitej 12 902 787,37 zł) oraz w powiecie elbląskim (11 umów o wartości całkowitej 4 594 266,36 zł). Trzy powiaty z powyższych otrzymały największe dofinansowanie: m. Olsztyn – 8 344 283,06 zł, powiat działdowski – 6 362 423,82 zł oraz olsztyński – 4 454 409,65 zł. Jedynymi powiatami, w których beneficjenci nie podpisali umów na realizację projektów z działania 2.3 są powiat węgorzewski oraz piski. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż realizacja projektów odbywała się niekiedy w innym powiecie niż siedziba beneficjenta. Spośród 117 projektów w ramach Działania 2.3 w województwie do dnia 31.12.2008r. zakończonych zostało 112 projektów na łączną kwotę 1 088 453 134,77 zł (w tym wartość dofinansowania: 50 056 375,06 zł).

Na realizację projektów w zakresie Priorytetu 2 Działania 2.1. *Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo* podpisanych zostało 36 umów na łączną kwotę dofinansowania 731 891,07 zł. Działanie to realizowane było poprzez doradztwo w zakresie zasad prowadzenia przedsiębiorstwa w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego, wdrażania strategii rozwoju przedsiębiorstw w oparciu o nowe technologie i innowacyjne rozwiązania, wdrażania systemów zarządzania jakością, zarządzania środowiskiem oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, uzyskiwania certyfikatów zgodności dla wyrobów, surowców, maszyn i urządzeń oraz dla personelu, podejmowania i rozwijania działalności eksportowej.

Rycina nr 3

Liczba podpisanych umów i wartość ich dofinansowania w ramach działania 2.1 SPO WKP w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31.12. 2008 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Najwięcej umów na realizację projektów z działania 2.1 SPO WKP podpisali beneficjenci z powiatów: elbląskiego (7 umów na sumę 797 356,00 zł), m. Olsztyn (5 umów na sumę 104 584,00 zł), nowomiejskiego (4 umowy na sumę 588 794,00 zł) i gołdapskiego (4 umowy na sumę 115 648,00 zł). Największą absorpcją dofinansowania charakteryzowały się trzy powiaty: elbląski (245 655,00 zł), nowomiejski (178 080,00 zł) i m. Elbląg (77 000,00 zł). Natomiast z dofinansowania w ramach Działania 2.1 nie skorzystało 8 spośród 21 powiatów (bartoszycki, braniewski, elcki, mrągowski, nidzicki, olecki, piski i węgorzewski) – z beneficjentami z tych powiatów nie podpisano ani jednej umowy na realizację projektu. W ramach Działania 2.1 w województwie do dnia 31.12.2008 r. spośród 36 projektów zakończono realizację 28 o łącznej wartości 1 990 942,00 zł (w tym wartość dofinansowania 556 912,07 zł).

W ramach działań 2.3 i 2.1 o dofinansowanie mogły ubiegać się mali i średni przedsiębiorcy oraz mikroprzedsiębiorcy działający na rynku minimum 3 lata lub nowoutworzone mikroprzedsiębiorstwa oparte na zaawansowanych technologiach. Do pozostałych mikroprzedsiębiorców było skierowane działanie 3.4 ZPORR. Dodatkowo w analizowanych działaniach 2.3 i 2.1 sformułowano kryteria podmiotowe wykluczające przedsiębiorstwa duże. Dla nich przygotowano było działanie 2.4 *Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska*, w ramach którego podpisano w województwie warmińsko-mazurskim tylko 3 umowy o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 4 155 378,50 zł.

Według danych z badania TNS OBOP z kwietnia 2009 r. pn. *Strategie inwestycyjne przedsiębiorstw w czasie spowolnienia gospodarczego* aż 74% ankieterowanych uważa, że fundusze unijne są trudno dostępne oraz wymagają długiego czasu realizacji ze względu na skomplikowane procedury oraz uciążliwą biurokrację. Mimo to, 35% pytanym chce sięgnąć po środki UE w przyszłych latach.

Na 50 tys. wniosków złożonych w ramach SPO WKP w całym kraju ponad 32 tys. spełniło wymagania formalne, a 15 tys. otrzymało dofinansowanie (ponad 2 297,65 mln zł środków prywatnych zaangażowanych w realizowane projekty).

Według 75% ankieterowanych, fundusze unijne zmuszają przedsiębiorców do przemyślanego planowania rozwoju firmy oraz motywują do sprawnej realizacji założonych

projektów. Ponad 46% uważa, że dzięki środkom z Programu poprawiła się innowacyjność ich firm. Badanie wykazało jednocześnie, że najniższą skuteczność w ubieganiu się i wykorzystywaniu środków SPO WKP mają województwa o najniższym PKB na mieszkańca (województwa Polski Wschodniej).

SPO RZL **Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich**

Podstawowym celem tego programu była *budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy*. Realizacja tego celu miała przyczynić się do rozwijania konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Rozwój ten miał zapewnić wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Cele SPO RZL realizowane są poprzez następujące priorytety i działania:

1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej:
  - 1.1. Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy,
  - 1.2. Perspektywy dla młodzieży,
  - 1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia,
  - 1.4. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych,
  - 1.5. Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka,
  - 1.6. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.
2. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy:
  - 2.1. Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie,
  - 2.2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy,
  - 2.3. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki,
  - 2.4. Wsparcie zdolności administracyjnych.

Instytucje Wdrażające SPO RZL:

- Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu do 5 maja 2006 r., a obecnie Ministerstwo Edukacji Narodowej – w wyniku zniesienia MENiS i powołania w te miejsce MEN (**działanie 2.1, 2.2**),
- Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej do 2 maja 2004 r., a następnie powołane w te miejsce Ministerstwo Gospodarki i Pracy, aż do 31 października 2005 r. gdzie zadania IW przejęło nowopowstałe Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (**działanie 1.1, 1.5, 1.6**),
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (**działanie 1.4**),
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (**działanie 2.3**),
- Urząd Służby Cywilnej (**działanie 2.4**),
- Wojewódzkie Urzędy Pracy (**działanie 1.2, 1.3**).

Za realizację SPO RZL odpowiedzialny był Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, pełniący rolę Instytucji Zarządzającej. SPO RZL był programem „monofunduszowym” (wszystkie działania SPO RZL były współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego).

SPO RZL to program, który był realizowany głównie na szczeblu krajowym, a projekty obejmowały obszar większy niż obszar jednego województwa. Z tego też względu niemożliwe jest wyodrębnienie i przypisanie do poszczególnych województw konkretnych projektów. W związku z powyższym możliwe jest jedynie orientacyjne przedstawienie bliżej działań realizowanych w ramach SPO RZL w województwie warmińsko-mazurskim.

Szczegółowe dane odnośnie projektów realizowanych w województwie w ramach SPO RZL prezentuje tabela poniżej:

Tabela nr 4

Liczba i wartość podpisanych umów w województwie w ramach SPO RZL (stan na 31.12.2008 r.)

Priorytet / działanie	Liczba podpisanych umów o dofinansowanie	Wartość realizowanych projektów (zgodnie z podpisanymi umowami) (PLN)		% wartości projektów zakończonych
		całkowita	w tym wartość otrzymanego dofinansowania	
Priorytet I	186	182 987 244,32	132 048 975,98	98,9
Działanie 1.1	14	8 426 495,94	6 439 808,07	100
Działanie 1.2 (schemat a i b)	65	64 145 210,40	46 165 953,81	100
Działanie 1.3 (schemat a i b)	65	68 278 270,54	48 840 747,18	100
Działanie 1.4	12	11 520 724,80	8 025 553,41	83,3
Działanie 1.5	22	20 664 046,23	15 157 372,11	100
Działanie 1.6	8	9 952 496,41	7 419 541,40	100
Priorytet II	24	73 990 576,67	50 115 017,55	70,8
Działanie 2.1	5	19 571 101,47	14 676 909,92	20
Działanie 2.3	19	54 419 475,20	35 438 107,63	84,2
Razem	210	256 977 820,99	182 163 993,53	95,7

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRR

Od początku realizacji Programu do dnia 31.12.2008 r. w województwie warmińsko-mazurskim podpisano 210 umów na całkowitą kwotę dofinansowania 182 163 993,53 zł.

Największym zainteresowaniem w województwie warmińsko-mazurskim cieszyły się działania 1.2 *Perspektywy dla młodzieży* oraz 1.3 *Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia* - po 65 podpisanych umów na całkowitą kwotę dofinansowania równą: 46 165 953,81 zł dla działania 1.2 oraz 48 840 747,18 zł dla działania 1.3. Instytucją wdrażającą dla działań 1.2 oraz 1.3 był Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie.

Ostatecznymi beneficjentami Działania 1.2 byli bezrobotni absolwenci wszystkich typów szkół, młodzież poniżej 25. roku życia bezrobotna przez okres do 24 miesięcy oraz osoby poniżej 25. roku życia zarejestrowane jako bezrobotne przez okres do 24 miesięcy, chcące rozpocząć działalność gospodarczą.

Ostatecznymi beneficjentami Działania 1.3 były osoby powyżej 25. roku życia, bezrobotne przez okres do 12 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów, a także osoby powyżej 25 roku życia, długotrwale bezrobotne (przez okres od 12 do 24 miesięcy).

Na koniec grudnia 2008 r. zakończono w 100% realizację projektów w ramach działań 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 oraz 1.6. Ogółem w województwie w ramach SPO RZL zakończono realizację ponad 97% projektów.

W skali całego kraju w ramach Programu SPO RZL wsparciem objęto ponad 1 567 tysięcy osób z czego prawie 59% stanowiły kobiety. Wynika to przede wszystkim z większego wsparcia tej grupy m. in. poprzez działania 1.2, 1.6 oraz 2.2. Wśród osób objętych wsparciem dominowali bezrobotni (ok. 45%) oraz zatrudnieni (ok. 37%). Osoby samozatrudnione stanowiły jedynie 1,36 % ogółu ostatecznych beneficjentów.

W odniesieniu do form wsparcia ostateczni beneficjenci najczęściej korzystali z różnorodnych form pomocy w radzeniu sobie na polskim rynku pracy tj.: pomocy w poszukiwaniu pracy (40,56%), usług poradnictwa zawodowego (35,04%) oraz pośrednictwa pracy (31,45%). Oprócz powyższych form duża część beneficjentów ostatecznych została objęta szkoleniami (66,49%)².

² Raport z postępu wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 w roku 2008, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2009.

Ponad 86% pracowników instytucji rynku pracy oraz 84% pracowników instytucji pomocy społecznej ocenia uzyskane wsparcie jako przydatne i deklaruje, iż w dużym stopniu wykorzystuje zdobytą wiedzę w codziennej pracy (działanie 1.1). Wsparcie udzielone w ramach SPO RZL okazało się skuteczne nie tylko w odniesieniu do instytucji, ale także dla beneficjentów ostatecznych, w tym m.in. bezrobotnej młodzieży oraz długotrwale bezrobotnych. Uczestnicy projektów w ramach działania 1.2 i 1.3 w 77% deklarują większy optymizm w ocenie swoich szans na znalezienie stałej pracy, w stosunku do osób, które nie brały udziału we wsparciu³. Także dla osób niepełnosprawnych udział w projektach SPO RZL wiązał się z polepszeniem sytuacji na rynku pracy. W sześć m-cy od zakończenia udziału w projektach 32% objętych wsparciem w ramach działania 1.4 znalazło zatrudnienie lub podjęło dalszą naukę⁴.

Wysoko oceniano również wsparcie na rzecz adaptacyjności przedsiębiorstw. Co trzeci (29%) respondent uznał otrzymane wsparcie jako „bardzo dobre”. Aż 79% pracodawców uważa, że podczas szkoleń ich pracownicy zdobyli dużo potrzebnej i cennej wiedzy oraz umiejętności.

ZPORR **Zintegrowany Program Rozwoju Regionalnego**

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) to program dwufunduszowy – finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Główne cele ZPORR to:

1. Tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów;
2. Przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów;
3. Sprzyjanie długotrwałemu rozwojowi gospodarczemu;
4. Sprzyjanie spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej.

ZPORR skierowany był do:

- samorządów (wojewódzkich, powiatowych i gminnych),
- jednostek organizacyjnych działających w imieniu samorządów,
- porozumień lub stowarzyszeń JST,
- szkół wyższych,
- szpitali,
- mikroprzedsiębiorstw i osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- osób zagrożonych bezrobociem,
- absolwentów,
- osób zainteresowanych podnoszeniem swoich kwalifikacji.

Instytucją Wdrażającą w województwie warmińsko-mazurskiego był Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie poza niżej wymienionymi działaniami, które Zarząd Województwa powierzył do wdrażania dwóm instytucjom, tj.:

- Działania 2.1, 2.3 i 2.4, dla których Instytucją Wdrażającą był Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie
- Działania 2.5, 2.6 i 3.4, dla których Instytucją Wdrażającą była Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A. w Olsztynie.

ZPORR realizowany był za pomocą czterech priorytetów:

- Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
- Priorytet 2. Wzmocnienie zasobów ludzkich w regionach,
- Priorytet 3. Rozwój lokalny,
- Priorytet 4. Pomoc techniczna.

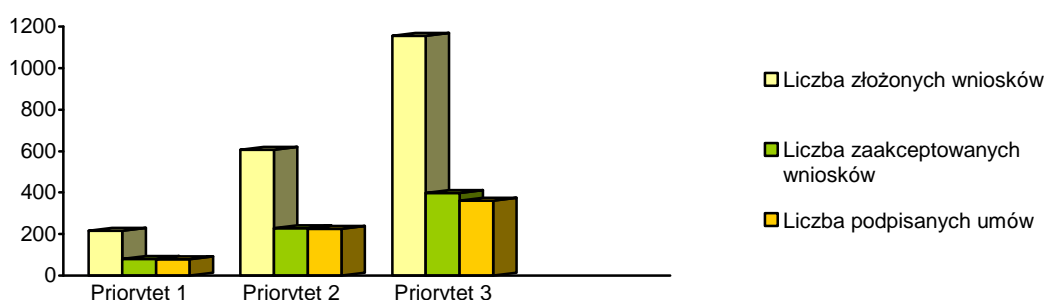
³ Na podstawie wyników badania pt.: „Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz wsparcia systemu instytucjonalnego rynku pracy oraz pomocy społecznej w ramach EFS”, na zlecenie instytucji Zarządzającej, czerwiec 2008.

⁴ Na podstawie badania pt. „Ewaluacja zdolności absorpcyjnych systemu integracji zawodowej osób niepełnosprawnych”, na zlecenie PFRON w 2008 roku.

ZPORR to program, który w warmińsko-mazurskim cieszył się największym zainteresowaniem ze strony beneficjentów, spośród programów pomocowych UE w okresie 2004-2006. Mogło to być spowodowane np. jego regionalnym charakterem. W okresie do końca 2008 r. w województwie złożonych zostało 1 978 wniosków o dofinansowanie ze ZPORR, w tym w ramach Priorytetu 1 złożono 216 wniosków, w ramach Priorytetu 2 – 607 wniosków i 1 155 wniosków w ramach Priorytetu 3. Z tej liczby złożonych wniosków zaakceptowano ogółem 705 wniosków (odpowiednio: Priorytet 1 – 80, Priorytet 2 – 228, Priorytet 3 – 397), co stanowi zaledwie około 35% liczby wszystkich wniosków złożonych. Ze wszystkich wniosków, które spełniały wymogi formalne i merytoryczne podpisane zostały 664 umowy na łączną kwotę dofinansowania 714 372 749,61 zł, co stanowi 103,51% alokacji (Rycina nr 4). Stanowi to około 94% liczby wniosków zaakceptowanych.

Rycina nr 4

Zainteresowanie beneficjentów programem ZPORR w województwie warmińsko-mazurskim (stan na 31.12.2008r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego i Departamentu Zarządzania Programami Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Różnica między ilością zaakceptowanych wniosków, a ilością podpisanych umów o dofinansowanie wynika stąd, że umowy z beneficjentami podpisywane są sukcesywnie, część beneficjentów wycofała się, a część jest na tzw. liście rezerwowej z powodu braku środków na dofinansowanie realizacji projektów.

Tabela nr 5

Umowy o dofinansowanie realizacji projektów w ramach poszczególnych działań ZPORR w województwie warmińsko – mazurskim (stan na 31.12.2008 r.)

Nr priorytetu/ działania	Nazwa priorytetu/działania	Liczba podpisanych umów o dofinansowanie	Wartość realizowanych projektów (zgodnie z podpisanymi umowami/aneksami) w PLN	Wartość % zakończonych projektów
1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów	79	387 362 023,32	97,47
1.1	Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego	17	194 988 633,52	88,25
1.2	Infrastruktura ochrony środowiska	18	68 346 302,34	100
1.3	Regionalna infrastruktura społeczna	17	38 825 292,88	100
1.4	Rozwój turystyki i kultury	18	61 698 164,13	100
1.5	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	9	23 493 630,45	100
1.6	Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach	x	x	x

2	Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	225	107 384 710,86	99,55
2.1	Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie	42	21 097 139,13	100
2.2.	Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne	95	42 802 581,02	100
2.3	Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa	30	12 436 978,09	100
2.4	Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi	8	7 818 678,75	100
2.5	Promocja przedsiębiorczości	27	12 723 895,97	100
2.6	Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy	23	10 505 437,90	95,65
3	Rozwój lokalny	360	219 626 015,43	96,40
3.1	Obszary wiejskie	104	111 300 776,88	100
3.2	Obszary podlegające restrukturyzacji	17	16 673 382,77	100
3.3	Zdegradowane obszary miejskie przemysłowe i powojkowe	20	48 722 277,55	100
3.4	Mikroprzedsiębiorstwa	193	14 171 589,36	93,23
3.5.	Lokalna infrastruktura społeczna	27	28 757 988,87	100
	Razem	664	714 372 749,61	97,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

W II półroczu 2008 r. Instytucja Płatnicza, mając na względzie pełne wykorzystanie środków a ramach Programu, wyraziła zgodę na zwiększenie dopuszczalnej nadkontraktacji w Priorytecie 1 i 3 ZPORR do 10%. Wartość przyznanej województwu kwoty do wykorzystania wyniosła 13 352 951,44 zł. W ramach tej kwoty Zarząd Województwa wybrał z listy rezerwowej 21 projektów do dofinansowania. W celu jak najszybszego ich rozliczenia, wybór dotyczył projektów już zakończonych. Do końca 2008 roku podpisano 13 nowych umów: 7 w Działaniu 3.1, 3 w Działaniu 3.2, 1 w Działaniu 3.3 i 2 w Działaniu 3.5. Pozostałe 8 umów znajduje się w przygotowaniu.

Do końca 2008 r. zakończono realizację 648 projektów. W trakcie realizacji znajduje się 16 projektów z czego: 2 w Priorytecie 1, 1 w Priorytecie 2 oraz 13 w Priorytecie 3 - działanie 3.4. Wykorzystanie środków ze ZPORR w podziale na poszczególne Priorytety zobrazowano na poniższych mapach.

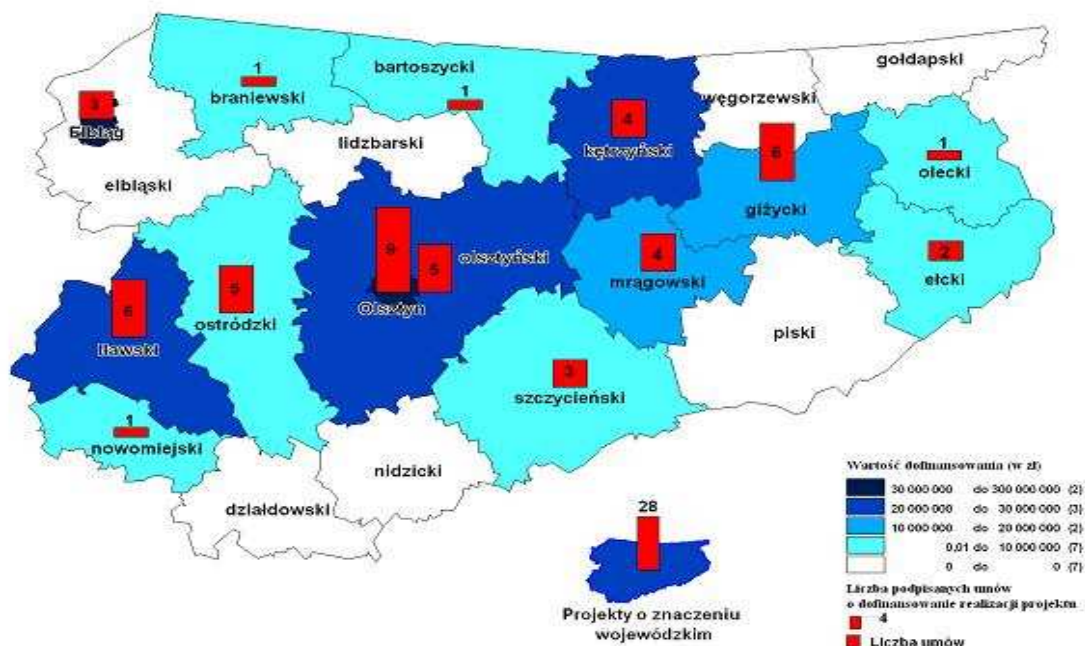
Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów.

Celem realizacji Priorytetu 1 był wzrost atrakcyjności regionów przez oddziaływanie na obecne mocne strony regionów, głównie za pomocą inwestycji w infrastrukturę. Projekty realizowane w ramach tego priorytetu ukierunkowane były na wsparcie regionalnej infrastruktury technicznej (drogowej, środowiskowej, a także społeczeństwa informacyjnego), infrastruktury turystycznej i związanej z kulturą, infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia, mającej decydujące znaczenie dla perspektyw rozwojowych polskich regionów.

Ze względu na dziedzinę, której dotyczą projekty realizowane w ramach opisywanego Priorytetu, dominują inwestycje związane z rozwojem infrastruktury drogowej oraz projekty dotyczące modernizacji i rozbudowy obiektów. Beneficjentami realizującymi projekty w ramach Priorytetu 1 są głównie jednostki samorządu terytorialnego (48). Do pozostałych beneficjentów należą jednostki służby zdrowia (10), uczelnie wyższe (9) i jednostki kultury (3). Realizacja projektów z zakresu infrastruktury drogowej miała przyczynić się do poprawy jakości dróg, jak również do zwiększenia powierzchni terenów inwestycyjnych poprzez usprawnienie dostępu do nich.

Rycina nr 5

Umowy podpisane w ramach Priorytetu 1 ZPORR w woj. warmińsko – mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31. 12. 2008 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

W województwie w ramach Priorytetu 1 ZPORR podpisano ogółem 79 umów na łączną kwotę dofinansowania 387 362 023,32 zł. Najwięcej - 9 umów podpisano w powiecie grodzkim Olsztyn. Po 6 umów podpisano w powiatach giżyckim i iławskim. 28 umów podpisano na realizację projektów o znaczeniu wojewódzkim (tj. realizowanych i przez Samorząd Województwa oraz inne jednostki i instytucje o znaczeniu wojewódzkim) na łączną kwotę dofinansowania 137 324 709,20 zł – stanowi to niespełna 35 % w ogólnej wartości dofinansowania w ramach Priorytetu 1 ZPORR (Tabela nr 6).

Tabela nr 6

Wykaz projektów realizowanych i zakończonych przez Samorząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego oraz inne jednostki i instytucje o znaczeniu wojewódzkim (stan na 31. 12. 2008 r.)

L.p.	Beneficjent	Tytuł projektu
W ramach poddziałania 1.1.1		
1.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 593 z budową mostu na odcinku Miłakowo-Dobre Miasto
2.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 592 na odcinku Bartoszyce-Kętrzyn
3.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 650 na odcinku Boćwinka-Grabowo
4.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Przywrócenie przejezdności drogi wojewódzkiej nr 655 na odcinku Kap-Mazuchówka
W ramach poddziałania 1.3.1		
5.	Olsztyńska Szkoła Wyższa	Budowa stadionu lekkoatletycznego z boiskiem oraz infrastrukturą przy OSW w Olsztynie
6.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Modernizacja i wyposażenie obiektów celem harmonizacji z UE kształcenia z medycyny weterynaryjnej
7.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Budowa i wyposażenie obiektów edukacyjnych w Bałdach z zakresu drobiarstwa i agrotechnologii
8.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu	Komputerowe laboratorium autoryzowanych szkoleń "FUNDAMENTALS OF UNIX"
9.	Wyższe Seminarium Duchowne Metropolii Warmińskiej HOSIANUM	Poprawa jakości kształcenia w Wyższym Seminarium Duchownym w Olsztynie poprzez budowę sali gimnastycznej

10.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Zakup wyposażenia i elektronicznego systemu udostępniania zbiorów nowej biblioteki UWM w Olsztynie
11.	Olsztyńska Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	Przebudowa oraz wyposażenie budynku pokoszarowego na cele dydaktyczne OWSliZ
12.	Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego (OSW)	Budowa uczelnianego basenu pływackiego przy OSW w Olsztynie
W ramach poddziałania 1.3.2		
13.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	Modernizacja zakładu radiologii
14.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie	Zakup karetki noworodkowej i trzech karetek reanimacyjno-wypadkowych wraz z podstawowym wyposażeniem
15.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	Doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną Oddziału Kardiochirurgii - etap II
16.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	Poprawa systemu ratownictwa medycznego - doposażenie w aparaturę specjalistyczną oraz sprzęt medyczny OIT oraz SOR
17.	Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce	Przebudowa, modernizacja i wyposażenie Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce
18.	Samodzielny Publiczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie	Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zespołu Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie
W ramach działania 1.4		
19.	Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie	Rewitalizacja Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie
20.	Teatr im. S. Jaracza	Promocja regionu warmińsko-mazurskiego poprzez działalność Teatru im. Stefana Jaracza
21.	Centrum Kultury i Współpracy Międzynarodowej "Światowid" w Elblągu	Międzynarodowy Festiwal Tańca BALTIC CUP - kulturalna wizytówka Warmii i Mazur
W ramach działania 1.5		
22.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Rozbudowa miejskiej sieci komputerowej w Olsztynie wraz z rozszerzeniem usług publicznych
23.	Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie	Platforma elektronicznego obiegu dokumentów i ich elektronicznej archiwizacji wspomagająca zarządzanie na poziomie wojewódzkim
24.	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	Rozwój e-usług publicznych i e-komunikacji między społecznością regionu a Policją województwa warmińsko-mazurskiego
25.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Kultura Informacja Sukces - Sieć PIAP w województwie warmińsko-mazurskim
26.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Wrota Warmii i Mazur - elektroniczna platforma funkcjonowania administracji publicznej oraz świadczenia usług publicznych
27.	Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego	e-Poradnia Psychiatryczna oknem unijnego pacjenta
28.	Komenda Wojewódzka Straży Pożarnej Olsztyn	Platforma 112 - równość szans obywateli Unii Europejskiej w dostępie do ratownictwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie

W 7 powiatach (1/3 wszystkich powiatów województwa): działdowskim, elbląskim, gołdapskim, lidzbarskim, nidzickim, piskim i węgorzewskim nie zawarto ani jednej umowy o dofinansowanie projektu w ramach Priorytetu 1 ZPORR. Powiaty te charakteryzowały się najmniejszą aktywnością w procesie aplikacyjnym, a nawet jej brakiem. Przykładem może tu być powiat elbląski, który nie złożył żadnego wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie w ramach Priorytetu 1 ZPORR.

Należy nadmienić, że w ramach Priorytetu 1 nie realizowano w województwie warmińsko – mazurskim Działania 1.6, gdyż dotyczyło ono wyłącznie aglomeracji warszawskiej, górnośląskiej i innych aglomeracji powyżej 500 tys. mieszkańców.

W ramach Priorytetu 1 według stanu na dzień 31.12.2008 r. w województwie warmińsko-mazurskim osiągnięto następujące wskaźniki produktu:

- od początku realizacji Programu zmodernizowano ok. 32,16 km dróg, a wybudowano – ok. 9,4 km,
- wybudowano/zmodernizowano 146,81 km sieci kanalizacyjnych, 82,88 km sieci rozdzielczej wodociągów, 4 oczyszczalnie ścieków oraz 6 stacji uzdatniania wody,
- zakupiono 478 szt. sprzętu medycznego dla zakładów opieki zdrowotnej (ZOZ),

- powierzchnia nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej lub służącej aktywnym formom wypoczynku, wyniosła nieco ponad 12 055,50 m².
- zainstalowano 4 węzły dostępowe umożliwiające dostęp do sieci szerokopasmowej, podłączono 21 jednostek publicznych do bezpiecznego dostępu szerokopasmowego do Internetu oraz wybudowano 122 Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP).

Priorytet 2. Wzmocnienie zasobów ludzkich w regionach miał na celu stworzenie warunków dla rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym i regionalnym. Skupiał się na działaniach mających na celu reorientację zawodową pracowników zanim staną się bezrobotnymi oraz przekwalifikowanie osób odchodzących z rolnictwa.

Działania realizowane w ramach Priorytetu 2 skoncentrowane zostały na obszarach zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności na obszarach wiejskich i obszarach restrukturyzacji przemysłów. Na tych obszarach należało podjąć interwencję publiczną dostosowaną do specyfiki regionalnej i uzupełniającą ogólnokrajowe programy wsparcia rozwoju zatrudnienia i edukacji. W celu wyrównania szans na zdobycie wykształcenia przez młodych ludzi pochodzących z obszarów o utrudnionym dostępie do kształcenia, w zakresie tego Priorytetu realizowane były również programy stypendialne.

Działania najistotniejsze z punktu widzenia rynku pracy woj. warmińsko-mazurskiego to Działania 2.1, 2.3 i 2.4, których wdrażanie Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego powierzył Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Olsztynie.

Cel Działania 2.1 *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie* to zwiększenie mobilności zawodowej mieszkańców i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy w warunkach członkostwa w UE, a także lepsze dostosowanie potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji. W ramach Działania 2.1 przewidziano wsparcie organizacji szkoleń i usług doradczych przygotowujących rolników i ich rodziny do podejmowania dodatkowej działalności zbliżonej do rolnictwa na bazie gospodarstwa rolnego. Wsparcie w postaci szkoleń otrzymali także doradcy rolniczy. Działanie 2.1 miało na celu umożliwienie udzielenia wsparcia osobom, które z własnej inicjatywy i w oparciu o indywidualne potrzeby pragną rozwijać się zawodowo w czasie wolnym od pracy.

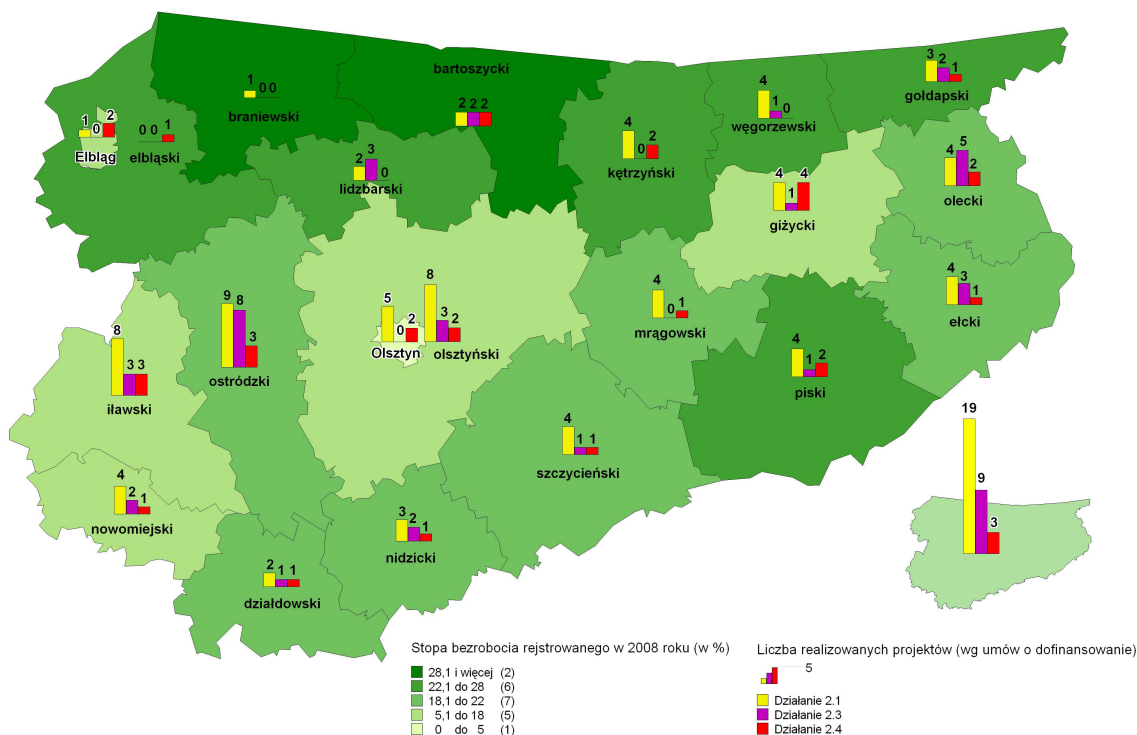
Działanie 2.3 *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa* miało na celu dostosowywanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowywanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich poprzez stworzenie warunków ułatwiających osobom zatrudnionym w rolnictwie znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym. Aby zapobiec dalszemu wzrostowi bezrobocia na obszarach wiejskich oraz marginalizacji osób zaprzestających prowadzenia działalności rolniczej, należało stworzyć warunki, ułatwiające takim osobom znalezienie zatrudnienia poza sektorem. Pomoc w ramach tego działania była kierowana do rolników i innych osób pracujących w rolnictwie, którzy pod wpływem zwiększonej presji konkurencyjnej rezygnować będą z prowadzenia gospodarstw rolnych lub z pracy w sektorze.

Celem Działania 2.4 *Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi* było dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowywanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy poprzez zmianę kwalifikacji osób zagrożonych utratą zatrudnienia. Działanie miało na celu zwłaszcza zmianę kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłów i sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych w celu umożliwienia tym osobom wykonywania nowych zawodów.

Na poniższej mapie zaprezentowano zestawienie wszystkich projektów realizowanych w ramach Działań 2.1, 2.3 i 2.4 Priorytetu 2 ZPORR na tle bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko – mazurskim (Rycina nr 6).

Rycina nr 6

Liczba projektów z Działań 2.1, 2.3 i 2.4 Priorytetu 2 ZPORR, z których mogli skorzystać mieszkańcy w danym powiecie (stan na 31. 12. 2008 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie oraz danych Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie

Poza 31 projektami obejmującymi swym zasięgiem całe województwo realizowane były również projekty, z których mogli skorzystać mieszkańcy poszczególnych powiatów. Największa dostępność mieszkańców do projektów realizowanych w ramach trzech powyższych działań charakteryzowała powiaty: olsztyński i ostródzki (po 51 projektów; w tym 31 o zasięgu wojewódzkim) oraz iławski (45 projektów; w tym 31 o zasięgu wojewódzkim). Natomiast najmniej projektów zrealizowano w powiecie braniewskim i powiecie elbląskim (w sumie 36 projektów, w tym 31 o zasięgu wojewódzkim). Ogółem w województwie zrealizowano 80 projektów o wartości blisko 56 mln zł (w tym wartość dofinansowania – niecałe 42 mln zł). W projektach szkoleniowych ogółem w województwie warmińsko-mazurskim wzięło udział 11 589 osób, z czego 8 118 osób w ramach działania 2.1; 2 318 osób w ramach działania 2.3 oraz 1 153 osoby w ramach działania 2.4.

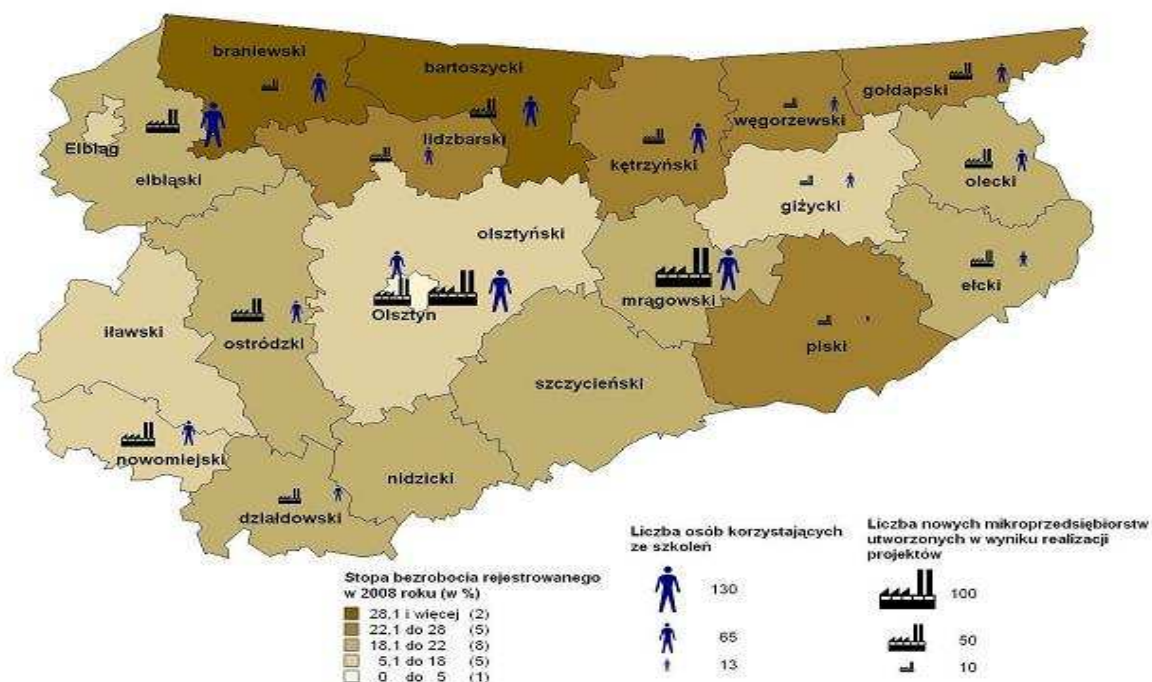
Najbardziej specyficznymi działaniami Priorytetu 2 okazały się Działanie 2.5. *Promocja przedsiębiorczości* oraz Działanie 2.6. *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy*.

Działanie 2.5. *Promocja przedsiębiorczości* miało na celu aktywne wspieranie zatrudnienia poprzez stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie takim przedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia (np. poprzez szkolenia i doradztwo). W ramach Działania 2.5 w województwie warmińsko – mazurskim do końca 2008r. podpisano 27 umów na łączną kwotę dofinansowania 12 723 895,97 zł. W ramach tych 27 projektów przeszkolono 786 osób chcących rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej oraz udzielono wsparcia przy tworzeniu 481 mikroprzedsiębiorstw.

W ramach tego Działania oprócz szkoleń i dotacji na rozwój działalności przewidziane były także inne formy pomocy wspomagające mikroprzedsiębiorcę zarówno w momencie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, jak i w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstwa, tj. doradztwo czy „wsparcie pomostowe”. Do końca 2008 r. w województwie ze wsparcia pomostowego i jednorazowej dotacji skorzystało 1083 osoby.

Rycina nr 7

Liczba osób korzystających ze szkoleń i liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw w ramach wsparcia z Działania 2.5 ZPORR na tle stopy bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa (stan na 31. 12. 2008 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie; Informacja o sytuacji na wojewódzkim rynku pracy w grudniu 2008 roku, WUP Olsztyn.

Do końca 2008 r. w ramach Działania 2.5 ZPORR najczęściej osób skorzystało ze szkoleń w powiatach: elbląskim (125 osób), olsztyńskim (110 osób) i mrągowskim (104 osoby), najmniej zaś w powiecie piskim (tylko 4 osoby). Natomiast w powiatach: grodzkim m. Elbląg, iławskim, nidzickim i szczywieńskim nie skorzystano ze szkoleń. Ogółem ze szkoleń w województwie warmińsko – mazurskim skorzystało do końca 2008 r. 786 osób.

W ramach Działania 2.5 ZPORR najczęściej nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstw było w powiecie mrągowskim (99 mikroprzedsiębiorstw), natomiast najmniej w powiecie piskim (tylko 8) oraz giżyckim i węgorzewskim (po 9). Nie powstały nowoutworzone mikroprzedsiębiorstwa w powiatach: grodzkim m. Elbląg, iławskim, nidzickim i szczywieńskim.

Dla działania 2.6 ZPORR *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy* charakterystyczne było to, że realizowane projekty obejmowały swym zasięgiem obszar całego województwa. Poza tym w prawie wszystkich przypadkach beneficjenci mieli swoją siedzibę w powiecie grodzkim Olsztyn.

Celem działania było podniesienie potencjału regionów w sferze innowacji, poprzez wzmocnienie współpracy pomiędzy sektorem badawczo-rozwojowym a gospodarką. W ramach Działania 2.6 wspierane było budowanie regionalnych systemów innowacji, które tworzą podstawę wspierania innowacyjności w regionach.

Tabela nr 7

Zestawienie projektów realizowanych i zakończonych w ramach Działania 2.6 ZPORR

(stan na 31. 12. 2008 r.)

L.p.	Beneficjent (nazwa prawna)	Nazwa projektu
1	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko - Mazurskiego	Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności
2	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Utworzenie i prowadzenie Regionalnego Systemu Wspierania Innowacji

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Departament Polityki Regionalnej

3	Fundacja "Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach"	Stypendia dla absolwentów kontynuujących naukę na studiach doktoranckich
4	Fundacja "Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach"	Staże dla absolwentów szkół wyższych i pracowników sektora badawczo-rozwojowego
5	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Wzmocnienie współpracy UWM z gospodarką regionu poprzez stypendia doktoranckie
6	Fundacja "Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach"	Staże dla absolwentów szkół wyższych i pracowników sektora badawczo-rozwojowego
7	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Regionalny transfer wiedzy UWM - staże pracowników i absolwentów w firmach
8	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Kreowanie wysoko kwalifikowanych kadr gospodarki regionu - stypendia doktoranckie
9	Olsztyńska Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania im. Prof.. T. Kotarbińskiego w Olsztynie	Wysoko wykwalifikowane kadry dla Warmii i Mazur - stypendia doktoranckie
10	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Innowacyjność samorządów lokalnych w konkurencyjności o zewnętrzne czynniki rozwoju
11	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Barometr Innowacyjności województwa warmińsko - mazurskiego
12	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Stymulowanie innowacyjności gospodarki województwa warmińsko - mazurskiego przez wspieranie rozwoju klastrów - działania pilotażowe
13	Fundacja "Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach"	Staże dla pracowników sektora badawczo - rozwojowego i absolwentów szkół wyższych
14	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Transfer wiedzy pomostem do innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu - stypendia doktoranckie
15	Powiat Lidzbarski	Transfer innowacyjnych rozwiązań technologicznych w zakresie geotermii - przygotowanie koncepcji rozwoju regionalnego w oparciu o gospodarcze wykorzystanie wód geotermalnych
16	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Regionalny System Wspierania Innowacji - kontynuacja działań
17	Gmina Olsztyn	Budowanie potencjału innowacyjnego Warmii i Mazur poprzez utworzenie Olsztyńskiego Parku Naukowo - Technologicznego - prace przygotowawcze
18	Gmina Olsztyn	Budowanie potencjału innowacyjnego Warmii i Mazur poprzez utworzenie Olsztyńskiego Parku Naukowo - Technologicznego - prace koncepcyjne
19	Gmina Miast Elbląg	Elbląski Park Technologiczny: badania, analizy wspierające budowanie regionalnego systemu innowacji
20	4System Polska Sp. z o.o.	Inteligentny system - transfer wiedzy i technologii
21	Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego	Wsparcie rozwoju inicjatywy rozwoju klastrowej na obszarze woj. Warmińsko - Mazurskiego w branży produkcyjnej mięsa wołowego w celu podniesienia innowacyjności przedsiębiorstw, wymiany wiedzy i technologii oraz podnoszenia ich konkurencyjności
22	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Przygotowanie regionalnych brokerów innowacji instytucji naukowych i przedsiębiorstw do wdrażania nowych technologii
23	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Przygotowanie do świadczenia proinnowacyjnych usług służących transferowi i technologii z UWM do gospodarki regionu - utworzenie Centrum Transferu Technologii, przeszkolenie personelu i przeprowadzenie działań pilotażowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko – Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S. A. w Olsztynie.

Priorytet 3. Rozwój lokalny (bez Działania 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa*) skierowany był na aktywizację społeczną i gospodarczą obszarów zagrożonych marginalizacją i włączenia ich w procesy rozwojowe kraju i Europy.

Realizacja działań w ramach Priorytetu 3 ZPORR ukierunkowana była na wspomaganie procesu restrukturyzacyjnego rozwoju lokalnego poprzez wsparcie lokalnych projektów z zakresu infrastruktury technicznej, infrastruktury turystycznej, kulturalnej i społecznej, infrastruktury służącej rozwojowi działalności gospodarczej a także rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i przemysłowych oraz rewitalizacji obiektów i obszarów powojennych.

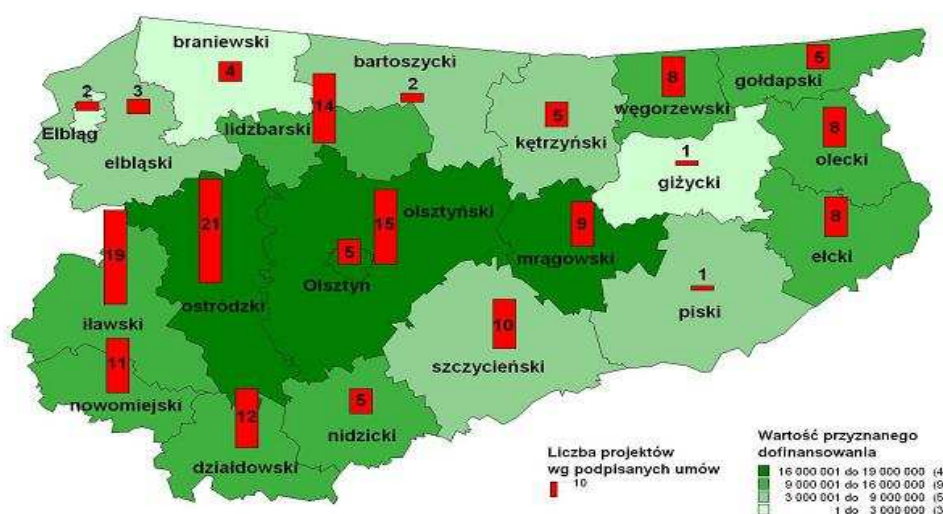
W ramach ww. priorytetu zakłada się: wsparcie lokalnych i regionalnych centrów, które w znaczący sposób wpływają na ekonomiczną i społeczną aktywność terenów je otaczających; zwiększenie możliwości zatrudnienia, edukacji i ochrony zdrowia dla społeczności lokalnych, poprzez poprawę stanu infrastruktury; wykorzystanie potencjału turystycznego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego poprzez rozwój i poprawę stanu infrastruktury turystycznej, wypoczynkowej, a także obiektów kulturowych; zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych; tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw, poprawę jakości środowiska; zapobieganie problemom społecznym a także tworzenie nowych miejsc pracy.

Do głównych grup beneficjentów końcowych projektów składanych w ramach Priorytetu 3 należą podobnie jak w Priorytecie 1 przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego (143) oraz jednostki służby zdrowia (13)⁵. Przeważającą grupę stanowiły projekty z dziedziny środowiska (82) oraz transportu (28).

Spośród wszystkich priorytetów ZPORR największym zainteresowaniem w województwie cieszył się Priorytet 3, w ramach którego złożono 638 wniosków o dofinansowanie (bez Działania 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa*). Wyjątkowo dużym zainteresowaniem ze strony beneficjentów cieszyło się Działanie 3.1 *Obszary wiejskie* – złożono 375 wniosków o dofinansowanie (najwięcej z powiatu nowomiejskiego – 48 wniosków i z powiatu olsztyńskiego – 41 wniosków). W ramach tego działania podpisano 97 umów o dofinansowanie, najwięcej w powiecie ostródzkim 15 umów i powiecie iławskim - 12, co świadczy o przygotowaniu beneficjentów – najlepszym spośród wszystkich powiatów.

Rycina nr 8

Umowy podpisane w ramach Priorytetu 3 (bez działania 3.4) ZPORR w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31. 12. 2008 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

⁵ Sprawozdanie z realizacji Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006, rok 2007, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, czerwiec 2008.

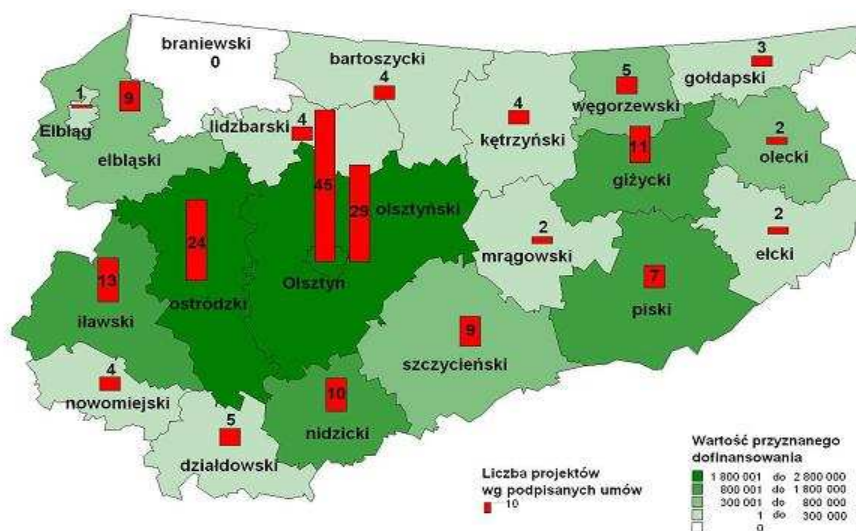
Na rycinie nr 8 przedstawiono absorpcję środków z priorytetu 3 ZPORR. Nie uwzględniono tu jednak działania 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa*, które zaprezentowano osobno ze względu na jego specyficzny charakter. W ramach pozostałych działań Priorytetu 3 w województwie podpisano ogółem 168 umów na łączną kwotę dofinansowania 197 884 667,44 zł. Najwięcej umów zawarto w trzech powiatach: ostródzkim (21 umów na kwotę dofinansowania 18 016 113,68 zł), iławskim (19 umów na kwotę dofinansowania 14 457 244,95 zł) i olsztyńskim (15 umów na kwotę dofinansowania 16 723 654,67 zł). Liczba umów podpisanych w tych trzech powiatach stanowi blisko 1/3 liczby wszystkich podpisanych umów w ramach Priorytetu 3 (bez działania 3.4) w województwie.

Działanie 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa w ramach Priorytetu 3 ZPORR miało na celu zwiększenie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw poprzez ułatwienie dostępu do specjalistycznego doradztwa oraz zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania przedsiębiorstw.

Projekty obu typów (usługi doradcze i dotacje inwestycyjne) realizowane w ramach Działania 3.4 dotyczyły takich usług i inwestycji, które przyczynią się do zwiększenia zdolności przetrwania i kontynuacji działania nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw, unowocześnienia zarówno sposobu ich funkcjonowania jak i wyposażenia, a w efekcie dostosowania do konkurencji na Jednolitym Rynku Europejskim.

Rycina nr 9

Umowy podpisane w ramach działania 3.4 ZPORR w woj. warmińsko – mazurskim wg powiatów (zgodnie z miejscem realizacji projektu) (stan na 31. 12. 2008 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko – Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S. A. w Olsztynie oraz danych Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie

Działanie 3.4 było skierowane do mikroprzedsiębiorców. W przypadku działania 3.4 podział wartości na powiaty dokonano nie w oparciu o lokalizację beneficjenta, a o miejsce realizacji projektu. Natomiast w przypadku gdy projekt realizowany był w partnerstwie to wszystkie wartości dzielone były proporcjonalnie do liczby partnerów. Największą absorpcją środków wykazał się powiat grodzki Olsztyn w którym podpisano 45 umów o dofinansowanie realizacji projektu na łączną kwotę dofinansowania 2 735 770,55 zł. Tylko w powiecie braniewskim nie podpisano ani jednej umowy o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Działania 3.4 ZPORR, mimo iż mikroprzedsiębiorstwa działające na terenie tych powiatów ubiegały się o wsparcie (do Instytucji Wdrażającej Działanie 3.4 ZPORR wpłynęły 4 wnioski aplikacyjne z powiatu braniewskiego).

W ramach Priorytetu 3 w województwie według stanu na dzień 31.12.2008 r. osiągnięto następujące wskaźniki produktu:

- od początku realizacji Programu na obszarach wiejskich i podlegających restrukturyzacji (Działanie 3.1 i 3.2) wybudowano/zmodernizowano 294,5 km sieci rozdzielczej wodociągów, ok. 189,8 km sieci kanalizacyjnych, ok. 69,8 km dróg powiatowych i gminnych (Działanie 3.1, 3.2 i 3.3),
- wybudowano/zmodernizowano 9 oczyszczalni ścieków oraz 13 stacji uzdatniania wody,
- wyremontowano/przebudowano ok. 8,8 ha powierzchni infrastruktury publicznej na terenie rewitalizowanym (Działanie 3.3) oraz uzyskano 1277,75 m² powierzchni usługowej w zrewitalizowanych dzielnicach i miastach,
- w ramach Działania 3.4 wsparciem objęto 192 mikroprzedsiębiorstwa, w tym na obszarach restrukturyzacji przemysłu wsparto 130 firm, na obszarach wiejskich – 62,
- w ramach Działania 3.5 lokalne zakłady opieki zdrowotnej zakupiły 148 szt. sprzętu medycznego. Powierzchnia nowych lub zmodernizowanych obiektów przeznaczonych na cele dydaktyczne i sportowe wyniosła nieco ponad 12 083 m².

Limit środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego wynosi 2 968 470 769 euro. Środki te podzielone zostały na alokacje wojewódzkie oraz według Priorytetów i Działań. Główną grupę beneficjentów ZPORR stanowiły jednostki samorządu terytorialnego. Województwo warmińsko-mazurskie otrzymało z tej puli 181 947 076 euro, co stanowi 690 130 877,29 zł.

Do końca 2008 r. wartość umów podpisanych z beneficjentami w województwie w ramach ZPORR wyniosła 714 372 749,61 zł, co stanowiło ponad 103% dostępnej alokacji. Nadkontraktacja wynikała ze zmian w wartości euro w stosunku do złotego.

Wartość dokonanych refundacji z kont programowych regularnie wzrasta. Zgodnie ze stanem na koniec grudnia 2008 r. kwota refundacji wyniosła 691 404 042,06 zł, co stanowiło 100,18% całkowitej alokacji na lata 2004-2006. Najwyższą pozycję wśród tych środków stanowiły płatności przekazane beneficjentom działania 1.1 Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego, które kształtowały się na poziomie ok. 182,5 mln zł, co stanowiło 98% realizacji zobowiązań w tym działaniu na cały okres programowania⁶.

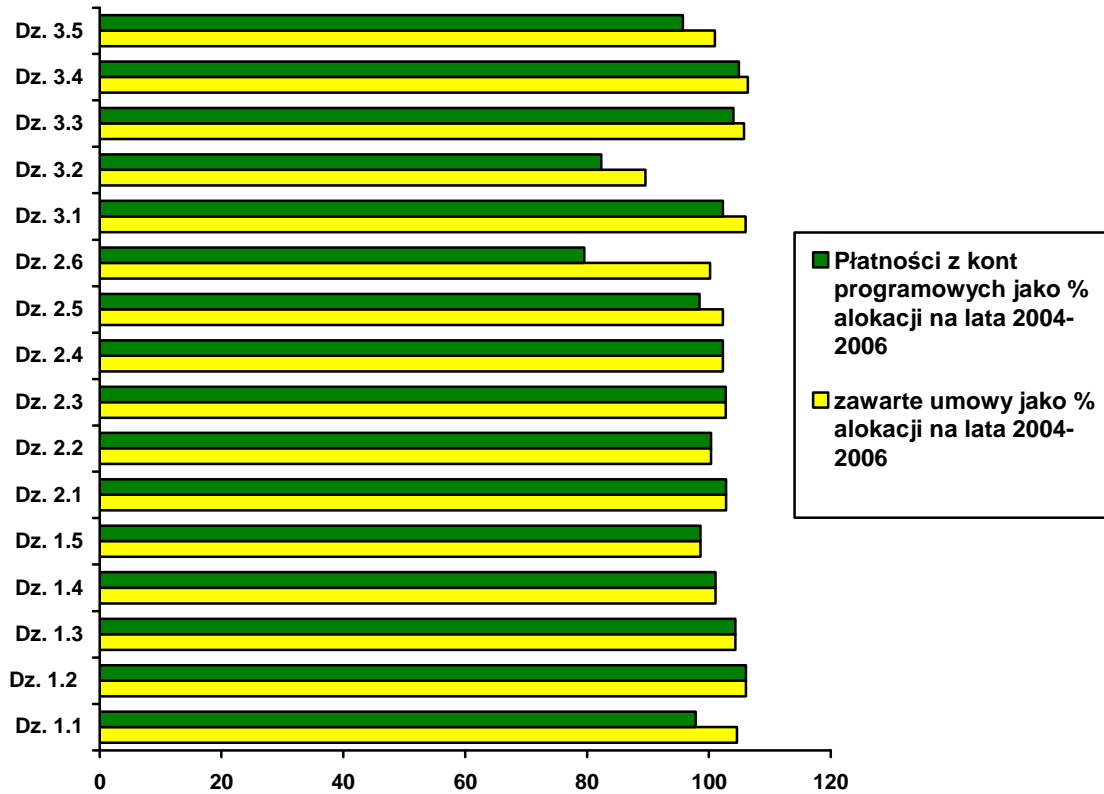
Rycina nr 10 prezentuje jak kształtowała się w województwie procentowa wielkość dofinansowania, która wynikała z ilości podpisanych umów z beneficjentami, jak również procentowy udział wartości refundacji wypłaconych z kont programowych w stosunku do całej kwoty przyznanej alokacji.

---

⁶ Opracowano na podstawie: Sprawozdanie z realizacji Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 w województwie warmińsko-mazurskim, Rok 2008, WUP Olsztyn, czerwiec 2009.

Rycina nr 10

Wdrażanie działań ZPORR w województwie warmińsko-mazurskim- stan na 31.12.2008 r.

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 w województwie warmińsko-mazurskim, Rok 2008, WUP Olsztyn, czerwiec 2009.

W ramach programu ZPORR w województwie warmińsko-mazurskim do końca 2008 r. zrealizowanych zostało 648 projektów. Najwięcej projektów wdrażanych było w działaniach 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa (192 projekty), 3.1 Obszary wiejskie (104 projekty) oraz 2.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne (95 projektów).

Fundusze Strukturalne na lata 2007-2013

Z początkiem 2007 r. rozpoczął się kolejny wieloletni okres realizacji polityki spójności z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej. W latach 2007-2013 Polska będzie beneficjentem pomocy unijnej (w ramach polityki spójności) przekazywanej w ramach dwóch Funduszy Strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach Funduszu Spójności

Cele, priorytety i zakres wykorzystania funduszy strukturalnych w Polsce w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013 określa przygotowana przez rząd Narodowa Strategia Spójności (NSS) na lata 2007-2013.

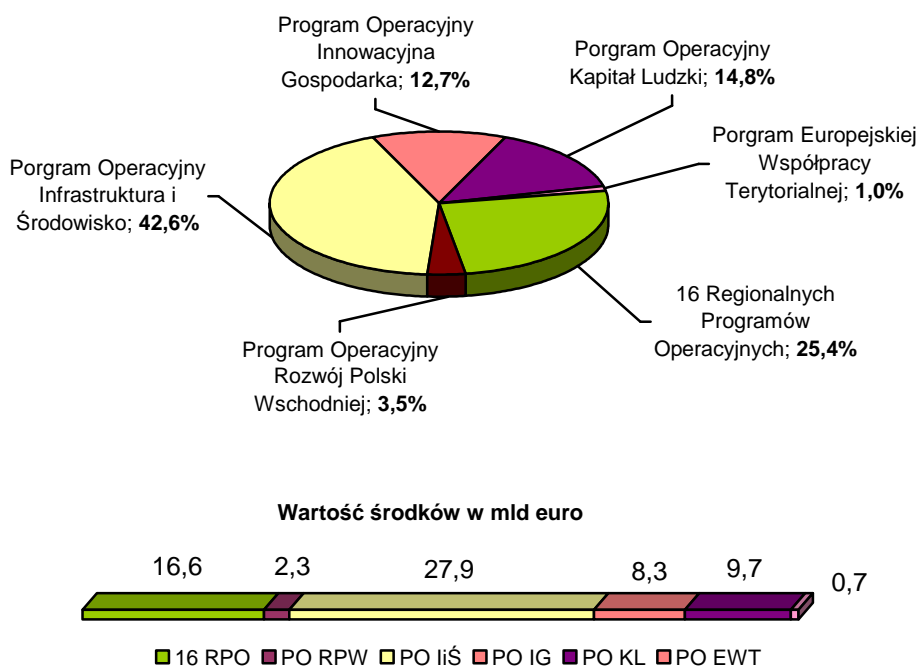
Założenia NSS będą realizowane za pomocą sześciu Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz za pomocą 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy województw.

Pomoc finansowa z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, z której Polska będzie korzystała w latach 2007-2013, będzie przyznawana w ramach poszczególnych programów pomocowych (tzw. programów operacyjnych). Są to:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- programy operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

W nowej perspektywie finansowej na lata 2007-2013 Polska otrzyma kwotę równą 67,3 mld euro i tym samym stanie się największym beneficjentem środków unijnych spośród wszystkich państw UE. Podział środków pomiędzy poszczególne programy operacyjne przedstawia rycina nr 11.

Rycina nr 11
Podział środków pomiędzy programy operacyjne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

W ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013 do województwa, na inwestycje realizowane w regionie, trafi 1 749,78 mln euro funduszy unijnych. Kwota obejmuje alokację na Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury (1 036,54 mln euro), regionalny komponent PO Kapitał Ludzki (265,87 mln euro) oraz PO Rozwój Polski Wschodniej (447,37 mln euro). Dla porównania w latach 2004-2006 w ramach ZPORR alokacja dla warmińsko-mazurskiego wyniosła 181,95 mln euro. W województwie będą także realizowane projekty w pozostałych krajowych programach operacyjnych.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013

Przygotowanie 16 Regionalnych Programów Operacyjnych jest uzasadnione decentralizacją programowania rozwoju regionów, zwiększeniem efektywności prowadzenia działań rozwojowych przez administrację publiczną, jak również efektywnym wykorzystaniem przez regiony środków strukturalnych na okres 2004 – 2006 w ramach ZPORR.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 61/354/07/III z dnia 14 listopada 2007 roku (zatwierdzony Decyzją Komisji z dn. 04.10.2007r.)

Celem RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 jest wzrost konkurencyjności gospodarki oraz liczby i jakości powiązań sieciowych. Cel główny programu będzie osiągnięty poprzez realizację trzech celów szczegółowych:

- Cel 1. Wzrost konkurencyjności firm, produktów i usług,
- Cel 2. Wyższa konkurencyjność województwa jako miejsca pracy i życia,
- Cel 3. Poprawa połączeń sieciowych województwa warmińsko-mazurskiego.

Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 osiągnane będą poprzez koncentrację przedmiotową wsparcia na realizacji konkretnych przedsięwzięć, odnoszących się do następujących osi priorytetowych:

1. Przedsiębiorczość
2. Turystyka
3. Infrastruktura społeczna
4. Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast
5. Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna
6. Środowisko przyrodnicze
7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
8. Pomoc techniczna

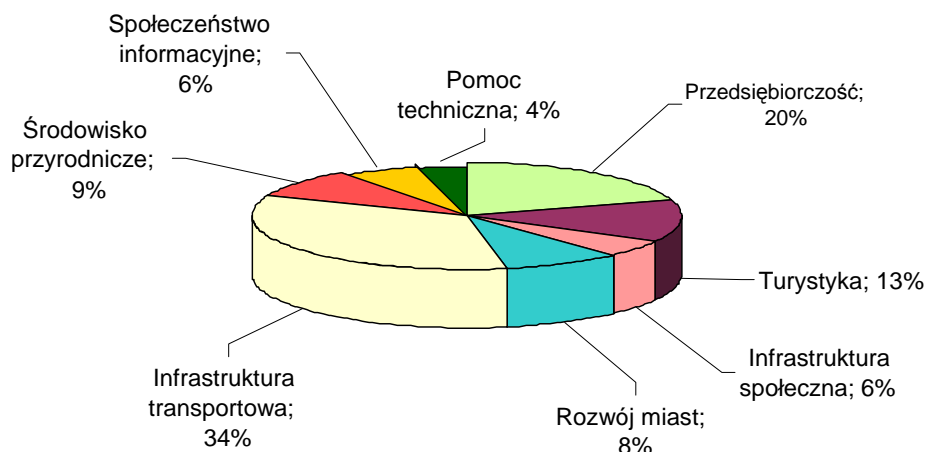
Na realizację RPO Warmia i Mazury przeznaczono 6,48% całkowitej alokacji z EFRR w ramach 16 RPO, tj. 1 036 542 041 euro. Szczegółowy podział środków – EFRR na poszczególne osie priorytetowe RPO WiM, przedstawia rycina nr 12.

Instytucją Zarządzającą RPO WiM na lata 2007-2013 jest Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Instytucją Pośredniczącą został Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie (dla osi priorytetowej 6 pn. Środowisko Przyrodnicze), natomiast rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia pełni Warmińsko – Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego (w ramach poddziałań 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8 oraz 1.1.9 osi priorytetowej 1 Przedsiębiorczość).

Rycina nr 12

Podział środków EFRR według osi priorytetowych RPO WiM na lata 2007-2013.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013

W ramach RPO WiM wyróżniono trzy tryby wyboru projektów:

- tryb indywidualny (projekty o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, które umiejscowione są w indywidualnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych RPO),
- tryb systemowy (projekty, których beneficjentami są IZ oraz IP finansowane ze środków pomocy technicznej),
- tryb konkursowy.

Łączna liczba przedsięwzięć umieszczonych w Indykatorywnym Wykazie Indywidualnym Projektów Kluczowych dla RPO WiM na lata 2007-2013 według stanu na koniec grudnia 2008 r. wynosi 16. W ramach 16 przedmiotowych przedsięwzięć realizowane będą 4 Programy oraz 1 Zintegrowany projekt rozwoju lokalnego (łącznie 86 projektów).

Według stanu na 31.12.2008 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarł 41 umów wstępnych tzw. pre-umów z beneficjentami, których projekty ujęte zostały w Indykatorywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych dla RPO WiM. Szacowana wartość dofinansowania dla tych projektów ze środków RPO WiM wynosi 234 275 260,09 zł. Podpisane pre-umowy zobowiązały każdego z beneficjentów do prawidłowego i terminowego przygotowania projektu do realizacji. W pre-umowie Instytucja Zarządzająca RPO WiM określa niezbędne warunki do spełnienia przez beneficjenta przed złożeniem przez niego wniosku o dofinansowanie projektu. Zawarcie i prawidłowe rozliczenie się przez beneficjenta z wykonania pre-umowy jest warunkiem koniecznym dla podpisania umowy o dofinansowanie projektu i uzyskanie dofinansowania. Do dnia 31.12.2008 r. złożono 3 wnioski o dofinansowanie projektów kluczowych na kwotę dofinansowania 59 516 480,09 zł.

Rycina nr 13 i tabela nr 8 prezentują Indykatorywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych dla RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Rycina nr 13
 Wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO Warmia i Mazury na lata 2007- 2013

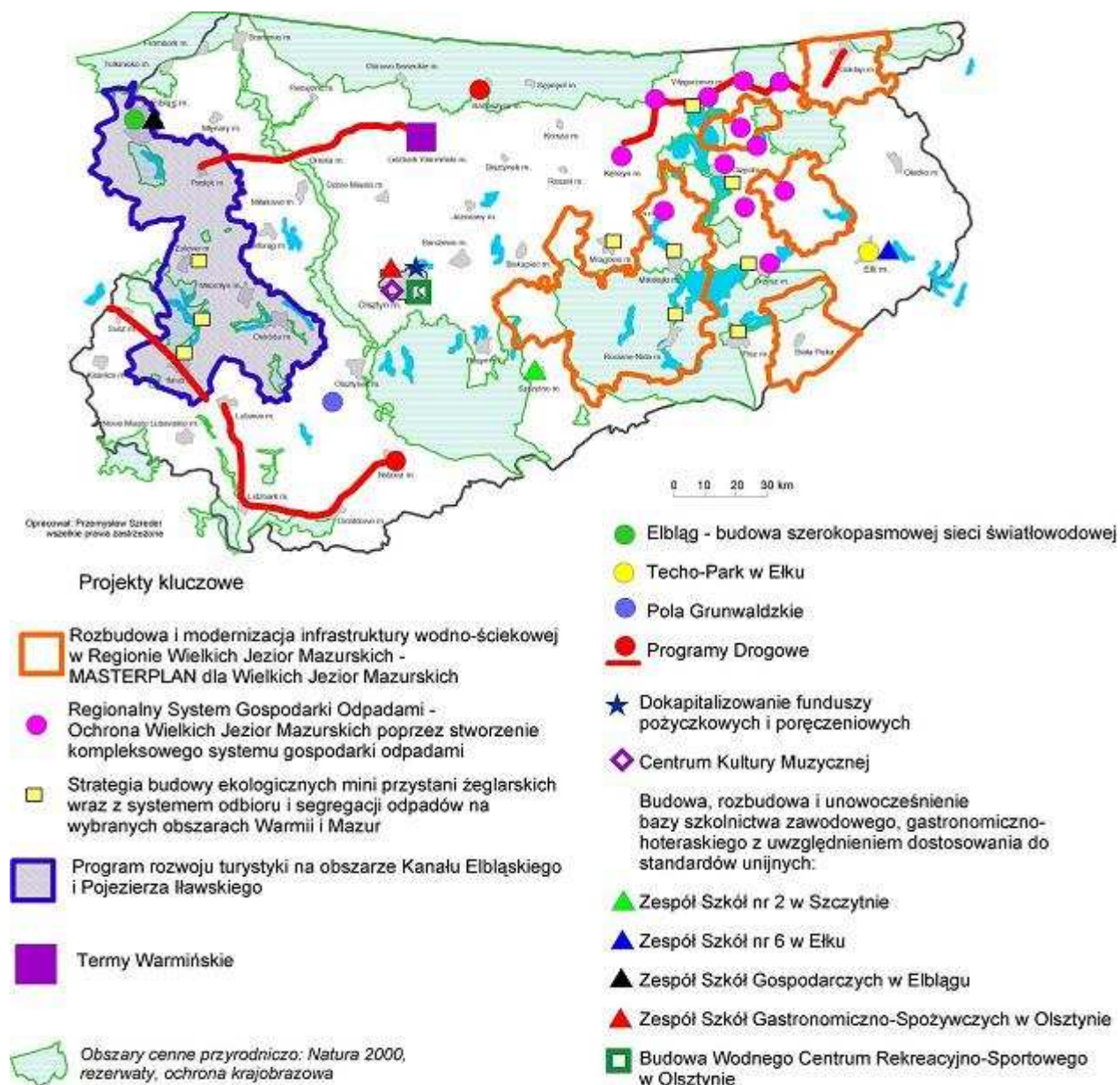

Tabela nr 8

Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WiM na lata 2007-2013

I.p.	Nazwa projektu	Orientacyjny koszt całkowity projektu (mln euro)	Zakładany poziom dofinansowania z EFRR (mln euro)	Przewidywany okres realizacji projektu
1	Regionalny Port Lotniczy Olsztyn – Mazury	74,00	37,00	2007-2010
2	Dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych: I – Dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych na Warmii i Mazurach II – Dokapitalizowanie funduszy poręczeniowych na Warmii i Mazurach	25,00 15,00 10,00	25,00 15,00 10,00	2009-2012
3	Rozbudowa Techno – Parku w Elku	3,00	2,55	2010-2011
4	Budowa nowej siedziby Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie	18,80	13,10	2008-2010
5	Budowa Wodnego Centrum Rekreacyjno – Sportowego	19,70	8,37	2008-2010
6	Termy Warmińskie	35,00	14,87	2009-2012
7	Grunwald – zespół działań inwestycyjno-remontowo-konserwatorskich i muzealnych związanych z kompleksowym zagospodarowaniem Pól Grunwaldzkich	8,66	5,66	2008-2010
8	Program pn. Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w: Zespole Szkół Nr 6 im. Macieja Rataja w Elku Zespole Szkół Nr 2 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Szczytnie Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu Zespole Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie	12,60 3,94 3,94 1,57 3,15	10,71 3,35 3,35 1,33 2,68	2008-2010
9	Usprawnienie powiązania komunikacyjnego w południowo - zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego	74,71	59,77	2011 - 2013
10	Usprawnienie powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego	88,23	70,58	2011 - 2013
11	Program pn. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego	8,08	6,46	2008-2011
12	Regionalny system gospodarki odpadami – Ochrona Wielkich Jezior Mazurskich poprzez stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami	9,20	7,36	2009-2011
13	Program pn. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich	40,48	32,38	2008-2012
14	Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu i sieci PIAP-ów w województwie warmińsko-mazurskim	5,00	4,25	2010-2012
15	Budowa miejskiej sieci szerokopasmowej w Elblągu	11,00	9,35	2009-2010
16	Zintegrowany projekt rozwoju lokalnego pt. „Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanalu Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego	70,00	59,50	2007-2013

Oprócz wniosków składanych dla projektów ujętych w Indykatorywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym. W roku 2008 Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił 17 naborów wniosków. Pierwszy konkurs ogłoszono 21.05.2008 r. (poddziałanie 2.1.4) a ostatni 15.12.2008 r. (poddziałania 3.1,3.2.2,5.2.1). Szczegółowe informacje odnośnie wszystkich wniosków złożonych w ramach RPO prezentuje tabela nr 9.

Tabela nr 9.

Złożone wnioski i podpisane umowy w ramach RPO WiM w podziale na poszczególne działania (stan na 31.12.2008r.)

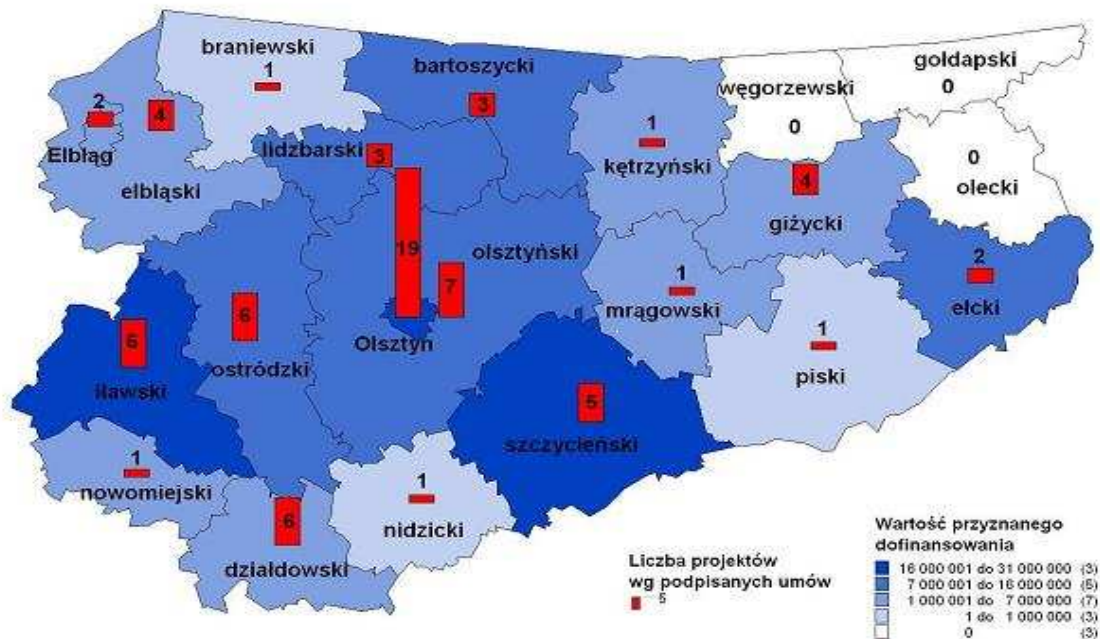
Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba złożonych wniosków	Liczba podpisan ych umów	Wartość realizowanych projektów zgodnie z podpisanymi umowami (PLN)	
					w tym wartość dofinansowania
1	Przedsiębiorczość	496	244	386509760,2	153605474,4
1.1	Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw	495	244	386509760,2	153605474,4
1.1.5	Wsparcie MSP- promocja produktów i procesów przyjaznych dla środowiska	55	23	43437425,42	15909690,7
1.1.7	Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw i sektora MSP w zakresie innowacji i nowych technologii	91	60	149 706 897,13	58447653,52
1.1.9	Inne inwestycje w przedsiębiorstwach	349	161	193365437,6	79248130,17
1.2	Wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu	1	-	-	-
1.2.3	System obsługi inwestora na poziomie regionalnym	1	-	-	-
2	Turystyka	83	-	-	-
2.1	Wzrost potencjału turystycznego	83	-	-	-
2.1.1	Baza noclegowa i gastronomiczna	37	-	-	-
2.1.3	Infrastruktura sportowo-rekreacyjna	20	-	-	-
2.1.4	Publiczna infrastruktura turystyczna i okoturystyczna	24	-	-	-
2.1.6	Infrastruktura kultury	1	-	-	-
3	Infrastruktura społeczna	27	-	-	-
3.1	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną	1	-	-	-
3.2	Wysoki poziom zabezpieczenia i dostępności medycznej i opiekuńczej	26	-	-	-
3.2.1	Infrastruktura ochrony zdrowia	26	-	-	-
5	Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna	31	-	-	-
5.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej warunkującej rozwój regionalny	31	-	-	-
5.1.2	Tabor kolejowy	1	-	-	-
5.1.4	Infrastruktura portowa	1	-	-	-
5.1.6	Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój regionalny	29	-	-	-
6	Środowisko przyrodnicze	41	2	2 021 622,00	1 617 298,00

6.1	Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska	17	-	-	-
6.1.1	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	4	-	-	-
6.1.2	Gospodarka wodno-ściekowa	13	-	-	-
6.2	Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami	24	2	2 021 622,00	1 617 298,00
6.2.1	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	5	-	-	-
6.2.2	Bezpieczeństwo ekologiczne	19	2	2 021 622,00	1 617 298,00
RAZEM		678	246	388 531 382,2	155 222 772,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zarządzania Programami Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie oraz informacji przekazanej przez WMARR S.A. w Olsztynie

W ramach naborów do końca grudnia 2008 r. wpłynęło ogółem 678 wniosków i podpisano 246 umów na wartość dofinansowania wynoszącą 155 222 772,4 zł. Największym zainteresowaniem beneficjentów cieszyła się oś 1 Przedsiębiorczość – poddziałanie 1.1.9 *Inne inwestycje w przedsiębiorstwach* (349 złożonych wniosków i 161 podpisanych umów na kwotę dofinansowania 792 481 30,17 zł). Działanie to ma na celu wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, który będzie realizowany poprzez działania przyczyniające się do podniesienia zdolności inwestycyjnych istniejących podmiotów gospodarczych poprzez systemy dotacji inwestycyjnych służących rozwojowi, a nie bieżącemu utrzymaniu działalności.

Rycina 14
Liczba podpisanych umów oraz całkowita wartość projektów do realizacji w ramach RPO WiM w podziale na powiaty (stan na 31.12.2008r.)

Ze wszystkich złożonych wniosków ocenę formalną przeszło prawie 60 % wniosków (356). Do końca grudnia 2008 r. podpisano 73 umowy na kwotę dofinansowania 51 735 594,00 zł, z czego aż 71 umów w ramach działania 1.1.

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013

Dnia 2 października 2007 roku decyzją Komisji Europejskiej przyjęto do realizacji Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej.

Celem PO Rozwój Polski Wschodniej jest przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego 5 województw Polski Wschodniej, tj. lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacji powyższego celu służyć mają: stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy, zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego, rozwój wybranych funkcji metropolitarnych miast wojewódzkich, poprawa dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych, jak również zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makroregionu.

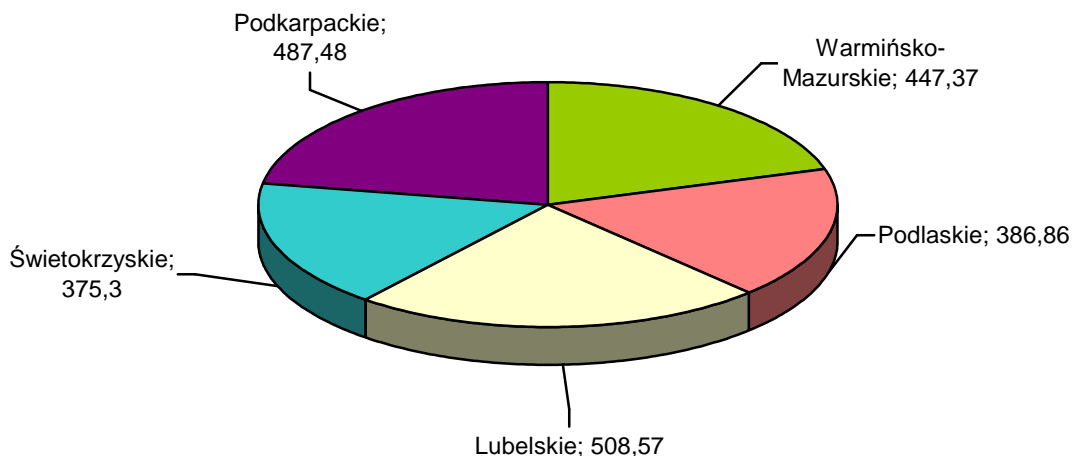
Cele programu będą realizowane w ramach 6 osi priorytetowych:

1. Nowoczesna gospodarka,
2. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego,
3. Wojewódzkie ośrodki wzrostu,
4. Infrastruktura transportowa,
5. Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne,
6. Pomoc techniczna.

Pula środków przeznaczonych na program to ok. 2,3 mld euro. Środki te zostały podzielone na województwa w oparciu o specjalny algorytm. Podział ten przedstawia się następująco (rycina nr 15).

Rycina nr 15

Podział środków w ramach PO RPW na województwa (w mln euro)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Na listę projektów kluczowych Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego wpisano 20 projektów indywidualnych na kwotę dofinansowania około 2 246,99 mln zł (w tym 4 projekty realizowane na obszarze 5 województw Polski Wschodniej oraz 1 projekt rezerwowy).

Wykaz projektów indywidualnych z terenu warmińsko-mazurskiego dla PO Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 wg stanu na dzień 28.01.2009 r. przedstawia się następująco:

1. *Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno – badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie),*
2. *Udoskonalenie infrastruktury i wyposażenia laboratoryjnego nauk technicznych i informatycznych (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie),*
3. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, służącej do kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki, ze szczególnym nastawieniem na nowoczesne technologie informatyczne (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu),*
4. *Budowa i wyposażenie Policyjnego Centrum Dydaktyczno-Badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie dla wzmocnienia bezpieczeństwa kraju (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie),*
5. *Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe (Gmina Miasta Elbląg),*
6. *Kompleksowe przygotowanie pod inwestycje terenów objętych granicami Suwalskiej Strefy Ekonomicznej - Podstrefa Ełk i Podstrefa Gołdap (Suwalska Specjalna strefa Ekonomiczna S.A. w Suwałkach),*
7. *Budowa i uruchomienie Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego (Gmina Olsztyn),*
8. *Warmińsko-Mazurskie Centrum Genetyki Molekularnej (Nucleagena Sp. z o.o. w*
9. *Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje w Miejskiej Strefie Rozwoju "Techno-Park" w Ełku (Miasto Ełk),*
10. *Modernizacja i rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego w Olsztynie (Gmina Olsztyn),*
11. *Budowa Centrum Targowo-Konferencyjnego w Olsztynie (Gmina Olsztyn),*
12. *Obwodnica Nowego Miasta Lubawskiego i Lubawy w ciągu drogi krajowej nr 15 (GDDKiA Oddział w Olsztynie),*
13. *Obwodnica Ełku (etap III i IV) w ciągu drogi krajowej nr 16 i nr 65 (GDDKiA Oddział w Olsztynie),*
14. *Zachodnia obwodnica Mrągowa w ciągu drogi krajowej nr 59 (GDDKiA Oddział w Olsztynie),*
15. *Obwodnica Olecka w ciągu drogi krajowej nr 65 (GDDKiA Oddział w Olsztynie),*
16. *Obwodnica wschodnia miasta Olsztyn – projekt rezerwowy (Gmina Olsztyn),*
17. *Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki (Polska Agencja Turystyczna),*
18. *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego),*
19. *Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego),*
20. *Promocja gospodarcza Polski Wschodniej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego).*

Z 15 projektów indywidualnych znajdujących się na liście podstawowej w województwie (z wyłączeniem projektów realizowanych wspólnie przez 5 województw Polski Wschodniej), do dnia 31.12.2008 r., podpisanych zostało 12 pre-umów na kwotę dofinansowania 1 119,02 mln zł. Do końca grudnia beneficjenci projektów indywidualnych złożyli 2 wnioski o dofinansowanie dla projektów: „Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno – badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności” na kwotę dofinansowania ponad 28 mln zł oraz „Budowa i wyposażenie Policyjnego Centrum Dydaktyczno-Badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie dla wzmocnienia bezpieczeństwa kraju” na kwotę dofinansowania prawie 11 mln zł.

Poza dofinansowaniem otrzymanym na realizację projektów indywidualnych beneficjenci z województwa mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów w ramach PO RPW w trybie konkursowym. Do dnia 31.12.2008 r. w ramach PO RPW nie ogłoszono żadnego konkursu.

Instytucją Zarządzającą PO RPW jest Departament Koordynacji Programów Regionalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Pośredniczącą programu została Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

Celem PO Infrastruktura i Środowisko jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Alokacja środków unijnych przeznaczonych na realizację programu wynosi prawie 28 mld euro. Skala zaangażowania środków oznacza, iż jest to program o największej wartości w historii dotychczasowej polityki spójności UE. Program ten jest specyficzny również dlatego, że jako jedyny w Polsce będzie finansowany z dwóch źródeł: EFRR i FS.

PO Infrastruktura i Środowisko został przyjęty decyzją Komisji UE dnia 7 grudnia 2007 r.

W ramach programu realizowanych będzie aż 15 priorytetów:

1. Gospodarka wodno-ściekowa,
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
3. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
4. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska,
5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,
6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T,
7. Transport przyjazny środowisku,
8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe,
9. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna,
10. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii,
11. Kultura i dziedzictwo kulturowe,
12. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia,
13. Infrastruktura szkolnictwa wyższego,
14. Pomoc techniczna - EFRR,
15. Pomoc techniczna - FS.

W województwie w ramach PO Infrastruktura i Środowisko na listę projektów kluczowych wpisano 15 projektów indywidualnych na ogólną kwotę dofinansowania około 6 350 000,00 mln zł, w tym przedsięwzięcia przewidziane do realizacji na obszarze więcej niż jednego województwa oraz 1 projekt rezerwowy (łącznie 20 projektów).

Na liście podstawowej znalazły się następujące projekty (wg stanu na dzień 31.01.2009 r.):

1. *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Ełk,*
2. *Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja wysypisk w Elblągu,*
3. *System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów,*
4. *Zakup kolejowego taboru pasażerskiego do obsługi połączeń dalekobieżnych,*
5. *Trans-Białobrzegi. Poprawa bezpieczeństwa na drogach w województwie lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim,*
6. *Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław,*
7. *Zwiększenie możliwości retencyjnych ekosystemów leśnych oraz przeciwdziałanie przyczynom suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych,*
8. *Budowa drogi ekspresowej S7 Gdańsk-Warszawa (3 projekty),*
9. *Budowa drogi nr 16 na odcinku Olsztyn-Augustów,*
10. *Modernizacji linii E65/C-E65 na odcinku Warszawa-Gdynia,*
11. *Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Portu Morskiego w Elblągu (w obrębie Starego Miasta),*
12. *Połączenie elektroenergetyczne Polska-Litwa.*

Do końca grudnia 2008 r. w ramach programu w województwie zostało podpisanych 11 pre-umów z beneficjentami projektów kluczowych na kwotę dofinansowania ok. 5 181,44 mln

zł, w tym 3 projekty z zakresu *Budowy drogi ekspresowej S7 Gdańsk-Warszawa*. Wniosek o dofinansowanie został złożony dla jednego projektu – *Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja wysypisk w Elblągu* na kwotę dofinansowania ponad 50 mln zł.

Oprócz wniosków składanych dla projektów indywidualnych beneficjenci z warmińsko-mazurskiego mogą ubiegać się o dofinansowanie również w naborach w trybie konkursowym. Do końca grudnia 2008 r. ogłoszono 29 naborów wniosków w ramach programu PO IiŚ. Beneficjenci z województwa złożyli 46 wniosków o dofinansowanie na kwotę 377 530 497,02 zł. Szczegółowe informacje prezentuje tabela nr 10.

Tabela nr 10

Liczba złożonych wniosków oraz wnioskowana wartość dofinansowania dla projektów złożonych w województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO IiŚ (stan na 31.12.2008r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba złożonych wniosków	Wnioskowana wartość dofinansowania (PLN)
1	Gospodarka wodno-ściekowa	8	91 979 400,20
1.1	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys.RLM	8	91 979 400,20
2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	1	41 929 185,07
2.1	Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzgl. odpadów niebezpiecznych	1	41 929 185,07
4	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	2	5 474 384,00
4.4	Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	1	1 229 384,00
4.6	Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne	1	4 245 000,00
5	Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	6	9 095 185,16
5.1	Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej	5	8 065 627,00
5.4	Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej	1	1 029 558,16
8	Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe	1	125 810 000,00
8.2	Drogi krajowe poza siecią TEN-T	1	125 810 000,00
11	Kultura i dziedzictwo kulturowe	3	66 190 580,24
11.1	Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym	3	66 190 580,24
12	Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia	25	37 051 762,35
12.1	Rozwój systemu ratownictwa medycznego	22	29 181 997,59
12.2	Inwestycje infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym	3	7 869 764,76
RAZEM		46	377 530 497,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Największym zainteresowaniem beneficjentów cieszyło się działanie 12.1 *Rozwój systemu ratownictwa medycznego*, w ramach którego złożono 22 wnioski na kwotę dofinansowania równą 29 181 997,59 zł. Pod względem wielkości wnioskowanego dofinansowania przeważa działanie 8.2 *Drogi krajowe poza siecią TEN-T* (125 810 000,00 zł) oraz 1.1 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM* (91 979 400,20 zł).

Instytucją Zarządzającą PO IiŚ, podobnie jak w przypadku PO RPW, został Departament Koordynacji Programów Regionalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucjami Pośredniczącymi programu zostały ministerstwa ds. środowiska, infrastruktury, gospodarki, kultury i dziedzictwa narodowego, zdrowia oraz nauki i szkolnictwa wyższego.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013

Głównym celem Programu Innowacyjna Gospodarka jest wspieranie działań z zakresu innowacyjności produktowej, procesowej, marketingowej i organizacyjnej, które w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniają się do powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw. Program PO IG został przyjęty decyzją Komisji Europejskiej dnia 2 października 2007 r.

Alokacja programu na lata 2007-2013 wynosi ogółem 9,7 mld euro.

W ramach PO IG będzie realizowanych 9 priorytetów:

1. Badania i rozwój nowoczesnych technologii,
2. Infrastruktura strefy B+R,
3. Kapitał dla innowacji,
4. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia,
5. Dyfuzja innowacji,
6. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym,
7. Społeczeństwo informacyjne – Budowa elektronicznej administracji,
8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki,
9. Pomoc techniczna

W województwie w ramach PO Innowacyjna Gospodarka na listę projektów kluczowych zostały wpisane 2 projekty indywidualne (aktualizacja na dzień 29.01.2009 r.):

1. *Rewitalizacja Kanalu Elbląskiego na odcinku Jezioro Dłużno - Miłomłyn, Miłomłyn - Zalewo, Miłomłyn – Ostróda - Stare Jabłonki,*
2. *Pętla żuławska – rozwój turystyki wodnej.*

Wnioskowana wartość dofinansowania dla powyższych projektów to 107 160 000 zł. Do końca grudnia 2008 r. nie podpisano żadnej pre-umowy dla projektów kluczowych z województwa.

Poza projektami ujętymi w wykazie projektów indywidualnych, beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w naborach konkursowych. W 2008 r. w ramach PO IG ogłoszono 21 naborów wniosków, w ramach których z województwa warmińsko-mazurskiego wpłynęło 60 wniosków na kwotę całkowitą 853 009 990,20 zł.

Tabela 11

Liczba wniosków złożonych oraz wartość wnioskowanego dofinansowania projektów w województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO IG (stan na 31.12.2008r.)

Nr osi / działania	Nazwa osi/ działania	Liczba złożonych wniosków	Całkowita wartość projektu (PLN)	Wnioskowana wartość dofinansowania (PLN)
1	Badania i rozwój nowoczesnych technologii	10	52 087 451,50	51 723 416,50
1.1	Wsparcie badań naukowych dla budowy gospodarki opartej na wiedzy	2	5 040 457,39	5 040 457,39
1.3	Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe	7	46 083 079,11	46 040 674,11
1.4	Wsparcie projektów celowych	1	963 915,00	642 285,00
2	Infrastruktura sfery B+R	3	64 963 553,77	63 883 182,61
2.1	Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym	3	64 963 553,77	63 883 182,61
3	Kapitał dla innowacji	2	22 042 688,00	21 942 496,00
3.1	Inicjowanie działalności innowacyjnej	1	21 542 688,00	21 422 496,00
3.3	Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP	1	500 000,00	250 000,00
4	Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia	27	700 900 374,27	341 671 460,71
4.1	Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R	1	213 012,00	104 760,00

4.2	Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego	3	17 655 746,50	8 571 211,70
4.4	Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym	23	683 031 615,77	332 994 498,01
5	Dyfuzja innowacyjności	4	1 060 920,00	1 052 260,00
5.4	Zarządzanie własnością intelektualną	4	1 060 920,00	1 052 260,00
6	Polska gospodarka na rynku międzynarodowym	1	210 000,00	178 500,00
6.2	Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych	1	210 000,00	178 500,00
8	Społeczność informacyjna – zwiększanie innowacyjności gospodarki	13	11 441 38,41	7 487 735,
8.1	Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej	3	1 770 902,80	1 288 463,00
8.2	Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B	8	8 093 472,86	4 915 588,00
8.3	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu- eInclusion	2	1 581 762,75	1 280 684,00
RAZEM		60	853 009 990,20	487 966 141,57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Olsztynie

Największa liczba wniosków z województwa wpłynęła w ramach naboru dla działania 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym* – 23 wnioski na kwotę dofinansowania 683 031 615,77 zł.

Celem działania jest wsparcie przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych dokonujących nowych inwestycji oraz niezbędnych dla ich realizacji projektów doradczych i szkoleniowych, obejmujących nabycie innowacyjnych rozwiązań technologicznych.

Instytucją Zarządzającą PO Innowacyjność Gospodarki został Departament Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucjami Pośredniczącymi programu zostały ministerstwa właściwe ds. informatyzacji, gospodarki oraz nauki i szkolnictwa wyższego.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

Celem głównym Programu Kapitał Ludzki jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej, który będzie realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, efektywnego zarządzania w administracji państwowej.

Program został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 28 września 2007 r.

Budżet PO KL na lata 2007-2013 wynosi ponad 11,4 mld euro, z czego region Warmii i Mazur będzie dysponował kwotą 265,87 mln euro.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki obejmuje 10 priorytetów, wdrażanych zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym. W ramach komponentu centralnego wdrażanych będzie 5 priorytetów, natomiast 4 priorytety będą wdrażane w ramach komponentu regionalnego (Priorytet X to Pomoc techniczna). Około 60% środków przeznaczonych zostanie na wsparcie realizowane przez poszczególne regiony, natomiast 40% środków będzie wdrażanych w ramach tzw. komponentu centralnego przede wszystkim jako wsparcie dla struktur i systemów.

Komponent centralny PO KL obejmuje następujące priorytety:

1. Zatrudnienie i integracja społeczna,
2. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących,
3. Wysoka jakość systemu oświaty,
4. Szkolnictwa wyższe i nauka,
5. Dobre rządzenie.

Komponent regionalny PO KL obejmuje poniższe priorytety:

6. Rynek pracy otwarty dla wszystkich,
7. Promocja integracji społecznej,
8. Regionalne kadry gospodarki,
9. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

W ramach Programu Kapitał Ludzki potencjalni beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w dwóch trybach naborów wniosków – systemowym i konkursowym. Do końca grudnia 2008 r. z województwa w ramach obu trybów naboru złożono 2452 wniosków o dofinansowanie. Ocenę formalną przeszło pozytywnie ponad 87% wszystkich złożonych wniosków z województwa. Szczegółowa informacja odnośnie liczby złożonych wniosków z województwa oraz ilości podpisanych umów przedstawia tabela nr 12.

Tabela 12

Zainteresowanie beneficjentów z województwa warmińsko-mazurskiego działaniami w ramach Programu Kapitał Ludzki (stan na 31.12.2008 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba złożonych wniosków	Liczba podpisanych umów	Wnioskowana wartość dofinansowania wg podpisanych umów (PLN)
1	Zatrudnienie i integracja społeczna	1	-	-
1.3	Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej	1	-	-
2	Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących	51	9	30 209 785,52
2.1	Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	51	9	30 209 785,52
3	Wysoka jakość systemu oświaty	23	2	21 766 686,57
3.3	Poprawa jakości kształcenia	21	2	21 766 686,57
3.4	Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie	2	-	-
4	Szkolnictwo wyższe i nauka	1	-	-
4.1	Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy	1	-	-
5	Dobre rządzenie	50	2	6 589 133,82
5.2	Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej	29	1	5 772 680,80
5.4	Rozwój potencjału trzeciego sektora	19	1	816 453,02
5.5	Rozwój dialogu społecznego	2	-	-
6	Rynek pracy otwarty dla wszystkich	349	42	19 033 146,89
6.1	Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	206	24	12 443 060,95
6.2	Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	72	2	5 829 564,76
6.3	Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	71	16	760 521,18
7	Promocja integracji społecznej	428	45	8 619 416,73
7.1	Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji	128	38	7 907 157,87
7.2	Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	227	3	513 646,94
7.3	Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	73	4	198 611,92
8	Regionalne kadry gospodarki	313	25	17 186 086,68
8.1	Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w	290	24	13 245 416,49

	regionie			
8.2	Transfer wiedzy	23	1	3 940 670,19
9	Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	1236	166	29 639 965,88
9.1	Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	352	75	22 606 121,59
9.2	Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	94	8	1 635 424,44
9.3	Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego	79	3	1 058 883,81
9.4	Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	105	7	984 526,84
9.5	Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	606	73	3 355 009,20
Razem		2452	291	133 044 222,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

* Brak danych od Instytucji Pośredniczących

Najwięcej wniosków z województwa złożono w ramach działania 9.5 *Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich* – 606 wniosków na wnioskowaną kwotę dofinansowania 28 946 928,10 zł.

Pod względem liczby podpisanych umów najwięcej umów podpisano z beneficjentami działania 9.1 *Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty* oraz działania 9.5 *Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich*, odpowiednio 75 umów na kwotę dofinansowania 22 606 121,59 zł oraz 73 umowy na kwotę dofinansowania 3 355 009,20 zł.

Najwyższą wartość dofinansowania przyznano dla projektów realizowanych w ramach działania 2.1 *Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki* – 30 209 785,52 (9 umów o dofinansowanie).

Instytucją Zarządzającą Programem jest Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Pośredniczącą zostały ministerstwa właściwe ds. pracy i polityki społecznej, oświaty i wychowania oraz szkolnictwa wyższego. W ramach priorytetów VI-IX rolę Instytucji Pośredniczącej pełnią poszczególne Zarządy Województw.

Inicjatywy wspólnotowe INTERREG

Celem Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG finansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) jest wspieranie współpracy przygranicznej, międzynarodowej i międzyregionalnej zarówno na zewnętrznych, jak i wewnętrznych granicach Unii Europejskiej. W ramach INTERREG III wydzielone zostały trzy komponenty:

- Komponent A – współpraca przygraniczna
- Komponent B – współpraca transnarodowa
- Komponent C – współpraca międzyregionalna

W ramach komponentu A inicjatywy INTERREG realizowany jest:

Program Sąsiedztwa Litwa-Polska-Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej (INTERREG III A/TACIS CBC 2004-2006).

W latach 2002-2004 Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego aktywnie uczestniczył w pracach nad przygotowaniem programu o charakterze transgranicznym, finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Efektem podjętych prac była Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 22 grudnia 2004 r. (C (2004) 5604), zatwierdzająca *Program Sąsiedztwa Litwa-Polska-Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG III A/TACIS CBC 2004-2006*.

Celem programu jest powstanie otwartego, transgranicznego regionu europejskiego posiadającego bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe, czyste środowisko naturalne, rozwiniętego pod względem gospodarczym, społecznym i technologicznym.

Obszar wsparcia po stronie polskiej obejmuje podregiony: białostocko-suwalski, łomżyński, elbląski, ełcki, olsztyński, gdański, Gdańsk – Gdynia – Sopot oraz podregion słupski (zgodnie z zasadą elastyczności region ten może ubiegać się o dofinansowanie, lecz łączne wydatki w ramach projektów realizowanych na tym obszarze nie mogą przekroczyć 20% całkowitych wydatków realizowanych w Programie). Natomiast po stronie litewskiej obszar wsparcia obejmuje regiony: Alytus, Kłajpeda, Marijampole i Taurage, a po stronie rosyjskiej obszar ten obejmuje cały Obwód Kaliningradzki.

Rycina nr 14
Zasięg terytorialny Inicjatywy Wspólnotowej Interreg IIIA

Źródło: http://bip.uw.olsztyn.pl/pl/bip/urząd_województwki/wydzialy_i_delegatury/wydzialy/biuro_integracji_europejskiej/interreg

Program jest współfinansowany z dwóch linii budżetowych: po stronie polskiej i litewskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), zaś po stronie rosyjskiej ze środków TACIS CBC (wspólnotowego programu pomocy dla byłych republik radzieckich i Mongolii – z wyłączeniem Litwy, Łotwy i Estonii). W latach 2004-2006 udział EFRR w budżecie programu wyniósł łącznie 36,5 mln €, natomiast alokacja TACIS CBC dla Obwodu Kaliningradzkiego 9,5 mln €.

Polscy partnerzy mogą uzyskać dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości do 75% kosztów kwalifikowalnych projektu, środki EFRR są przekazywane w postaci refundacji. Potencjalni beneficjenci programu:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- partnerzy społeczno-ekonomiczni,
- organizacje pozarządowe i inne organizacje „non-profit”,
- instytucje edukacyjne i kulturalne,

- inne.

Pierwszy nabór wniosków ogłoszony przez Wspólny Sekretariat Techniczny w Wilnie utworzony przy współudziale województwa, odbył się w lipcu 2005 r. Do końca 2008 r. zakończono sześć rund aplikacyjnych. Łączna liczba umów podpisanych z partnerem z województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 49 na łączną kwotę dofinansowania ponad 6,1 mln euro.

W realizacji projektów uczestniczyło 64 partnerów z siedzibą w województwie warmińsko – mazurskim, w tym w charakterze:

- partnera wiodącego – 42 partnerów (łączna kwota dofinansowania umów na ponad 5,3 mln euro),
- partnera finansowego – 5 partnerów (łączna kwota dofinansowania umów w kwocie 234 400 euro),
- partnera zwykłego – 17 partnerów nie będących partnerem wiodącym ani finansowym w projekcie (łączna kwota dofinansowania umów wyniosła 209 755,66 euro).

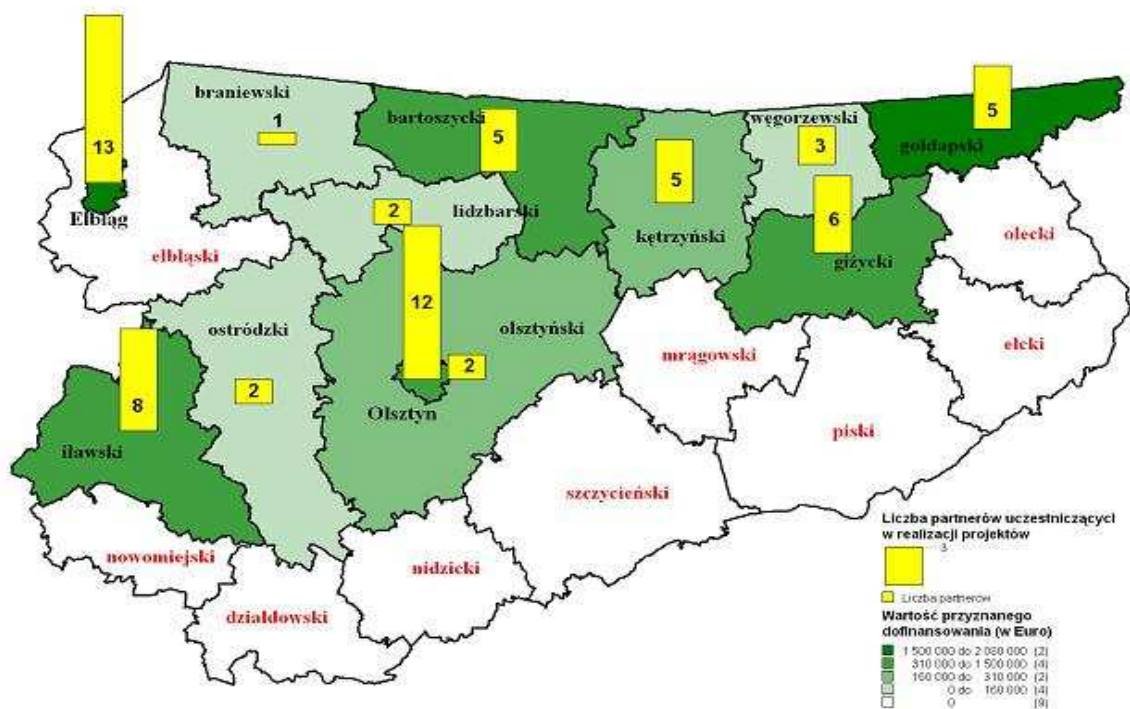
Do końca grudnia 2008 r. wszystkie realizowane projekty z województwa zostały już zakończone.

W Urzędzie Marszałkowskim znajduje się Regionalny Punkt Kontaktowy, który udziela bieżących informacji o Programie oraz oferuje wsparcie logistyczne Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu dla działań podejmowanych na terenie województwa.

Poniższa mapa województwa przedstawia liczbę projektów realizowanych w ramach INTERREG III A. Dokonując podziału według powiatów kierowano się lokalizacją/siedzibą beneficjenta. Z mapy wynika, że miasto Elbląg charakteryzowało się największą liczbą partnerów (aż trzynastu) uczestniczących w realizacji projektów w ramach Interreg III A. Natomiast największe dofinansowanie otrzymali beneficjenci z powiatu gołdapskiego – łącznie 2 079 230,98 euro.

Rycina nr 15

Liczba partnerów w poszczególnych powiatach realizujących projekty w ramach INTERREG III A oraz wartość dofinansowania w podziale na powiaty województwa warmińsko – mazurskiego (stan na 31. 12. 2008 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: materiałów Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego

Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przyznane dla województwa warmińsko – mazurskiego (po sześciu rundach aplikacyjnych) w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A / TACIS CBC 2004 – 2006 przedstawiają się następująco.

Tabela nr 13

Środki EFRR przyznane dla woj. warmińsko-mazurskiego w ramach poszczególnych działań Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A / TACIS CBC 2004-2006 (stan na dzień 31.12.2008 r.)

Nr priorytetu/działania	Nazwa priorytetu/działania	Projekty zrealizowane		Alokacja środków na lata 2004 - 2008	Wykorzystanie środków przez województwo
		Ilość	Wkład środków EFRR	Wartość EUR	% udział
1	Wzrost konkurencyjności i produktywności obszaru współpracy poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury transgranicznej, ochronę granic oraz współpracę gospodarczą i naukowo - techniczną	17	4 515 590,03	27 427 277,00	16,46%
1.1	Wspieranie współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej	6	632 391,05	8 335 189,00	7,59%
1.2	Wzmocnienie infrastruktury granicznej i przygranicznej w celu zapewnienia rozwoju obszaru przygranicznego	5	1 133 245,16	7 265 131,00	15,60%
1.3	Ochrona środowiska, wzrost efektywności wykorzystania energii, promowanie odnawialnych źródeł energii	3	1 117 429,85	4 561 826,00	24,50%
1.4	Rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej przyczyniający się do rozwoju obszaru przygranicznego, jak również zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu transgranicznym	3	1 632 523,97	7 265 131,00	22,47%
2	Współpraca pomiędzy społecznościami, integracja społeczno-kulturowa, wzmocnienie rynku pracy	32	1 590 222,59	8 447 827,00	18,82%
2.1	Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnych	20	1 017 258,20	5 068 696,00	20,07%
2.2.	Regionalna tożsamość kulturowa i dziedzictwo kulturowe	12	572 964,39	3 379 131,00	16,96%
Razem		49	6 105 812,62	35 875 104,00	17,02%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

W ramach komponentu B inicjatywy INTERREG realizowane są następujące programy:

W ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG III B na lata 2004-2006 władze krajowe, regionalne i lokalne miały możliwość uczestniczyć w programach współpracy transnarodowej: *Regionu Morza Bałtyckiego* – (Baltic Sea Region-BSR) i *Programu dla Europy Środkowej, Adriatyckiej, Naddunajskiej i Południowo-Wschodniej* – (CADSES). Głównymi zakresami tematycznymi w ramach INTERREG III B były ponadnarodowe strategie rozwoju, w zakresie zagospodarowania przestrzennego, współpraca pomiędzy miastami oraz między strefami miejskimi i wiejskimi, rozwój wydajnych i trwałych systemów w zakresie transportu i komunikacji, efektywne zarządzanie środowiskiem i waloryzacja zasobów naturalnych, a także promowanie i efektywne zarządzanie dziedzictwem historycznym i kulturowym. W projektach z Programu CADSES partycypował jeden partner

z województwa - miasto Olsztyn w ramach projektu MAGIC (Management of Groundwater at Industrially Contaminated Areas – Gospodarka wód gruntowych w obszarach zanieczyszczonych przemysłowo). Projekt MAGIC opierał się na działaniu 4.1. Programu - Wspieranie ochrony środowiska i gospodarowania zasobami. Celem projektu było zidentyfikowanie głównych źródeł zanieczyszczeń i kierunków akcji oczyszczających poprzez wypracowanie metod zarządzania oraz planów. Okres realizacji projektu: od czerwca 2005 r. do marca 2008 r.

Znacznie większe zainteresowanie i uczestnictwo podmiotów z województwa odnotowano w Programie Region Morza Bałtyckiego. W ramach tego Programu, obejmującego 11 krajów członkowskich Unii Europejskiej, partnerzy z województwa zaangażowali się w 20 projektów. W 19 projektach uczestnicy z województwa brali udział jako partnerzy, w przypadku jednego przedsięwzięcia Seagull II (Strengthening institutional structures and spacial development capacities of Euroregion Baltic – Wzmocnienie struktur instytucjonalnych oraz zdolności planowania przestrzennego w Euroregionie Bałtyk) Związek Gmin RP Euroregion Bałtyk z siedzibą w Elblągu podjął się roli partnera wiodącego. Województwo zajmuje piąte miejsce pod względem ilości środków pozyskanych przez beneficjentów (około 9%) na tle polskich województw⁷. Realizacja projektów w ramach priorytetów Programu przedstawia się następująco:

Tabela nr 14

Realizacja projektów w ramach priorytetów programu Interreg III B (stan na dzień 31.12.2008 r.)

Nr Priorytetu/działania	Nazwa priorytetu/działania	Ilość projektów	W tym podwójne partnerstwa*
Priorytet 1	Promowanie podejść i działań w zakresie rozwoju przestrzennego dla poszczególnych terytoriów i sektorów	4	2
Działanie 1.1	Wspieranie wspólnych strategii i działań wdrożeniowych dla makroregionów	3	2
Działanie 1.2	Promowanie zrównoważonego rozwoju przestrzennego poszczególnych sektorów	1	-
Działanie 1.3	Wzmocnienie zintegrowanego rozwoju stref nadbrzeżnych, wysp i innych specyficznych obszarów	-	-
Priorytet 2	Promowanie struktur terytorialnych wspierających zrównoważony rozwój RMB	9	2
Działanie 2.1	Promowanie zharmonizowanych policentrycznych struktur osadniczych	2	-
Działanie 2.2	Tworzenie zrównoważonych powiązań komunikacyjnych dla celów usprawnionej integracji przestrzennej.	3	-
Działanie 2.3	Stymulowanie właściwego zarządzania dziedzictwem kulturowym i naturalnym oraz zasobami naturalnymi	4	2
Priorytet 3	Budowanie instytucji transnarodowych i dwustronnych oraz rozwijanie ich potencjału w Regionie Morza Bałtyckiego	6	-
Działanie 3.1	Promowanie budowy instytucji transnarodowych oraz rozwoju potencjału	6	-
Działanie 3.2	Dwustronna współpraca morska nad Morzem Bałtyckim	-	-
Priorytet 4	Szczególne wsparcie dla regionów graniczących z krajami kandydującymi.	1	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z oficjalnej strony Programu BSR, <http://www.bsrinterreg.net/projects.html>

* Poprzez termin podwójne partnerstwa należy rozumieć ilość projektów z dwoma podmiotami biorącymi udział w przedsięwzięciu z województwa warmińsko - mazurskiego.

⁷ Od inicjatywy INTERREG III do Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Doświadczenia Pomorskie, pod red. Tomasza Pactwy, Wyd. Pomorskie Studia Regionalne, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Gdańsk 2007, s. 31.

Projekty dotyczyły głównie tematyki związanej z promocją budowy instytucji transnarodowych (Priorytet Trzeci, Działanie 1) oraz wspólnego rozwoju potencjału. Dużym zainteresowaniem cieszył się także Priorytet 2 z działaniem 3, w ramach którego powstały cztery projekty. Jednym z produktów projektu jest m.in. dołączenie do Europejskiego Szlaku Budowli Gotyckich. Pozostałe projekty w tym działaniu dotyczyły zarządzania turystyką w obszarze Natura 2000 oraz wyzwań dla ochrony środowiska w obszarze południowego Bałtyku.

Podmioty, które najczęściej brały udział w projektach to: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (4), Związek Gmin RP Euroregion Bałtyk (4), Miasto Elbląg (3), Miasto Olsztyn (3), Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu (2) oraz Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (2).

INTERREG III C 2004-2006

W latach 2004-2006 w ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG Polska uczestniczyła w programie współpracy międzyregionalnej INTERREG III C. Obszar programu obejmujący całe terytorium Unii Europejskiej został administracyjnie podzielony na cztery obszary: Północ, Południe, Wschód, Zachód. Polska przynależała do strefy Północ. Podział ten nie ograniczał w żaden sposób doboru partnerów. Województwo warmińsko – mazurskie razem z zachodniopomorskim, pomorskim, kujawsko-pomorskim i podlaskim należało do obszaru Północ. Celem INTERREG III C była poprawa efektywności polityk i instrumentów rozwoju regionalnego oraz spójności poprzez wymianę na dużą skalę informacji, a także wzajemne wykorzystanie doświadczeń zwłaszcza w dziedzinie administracji. Współpraca międzyregionalna w ramach INTERREGU III C została podzielona według tematów: regionalne działania ramowe, sieci i projekty indywidualne.

Partnerzy z województwa uczestniczyli w dwóch projektach. W projekt PME: Porte d'entree pour petites et moyennes enterprises – zaangażowało się Starostwo Powiatowe w Braniewie poprzez Powiatowy Urząd Pracy. Projekt wpisany został w grupę tematów indywidualnych, działania realizowano od stycznia 2004 r. do grudnia 2006 r. Natomiast inicjatywa Port-Net (Promoting interregional cooperation of ports and multimodal transport structures in the UE – Promocja współpracy międzyregionalnej między portami w strukturze multimodalnego transportu Unii Europejskiej) w ramach współpracy sieciowej była realizowana z uczestnictwem Portu Morskiego w Elblągu, w okresie od stycznia 2005 r. do grudnia 2007 r.

Projekty w ramach INTERREG III C to projekty tzw. miękkie nastawione na wymianę informacji, konfrontacje doświadczeń, wymianę dobrych praktyk zwłaszcza administracyjnych. Działania w nich podejmowane to głównie wizyty i konferencje.

Program Operacyjny Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013

W 2007 r. Program Operacyjny Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT) i Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP) zastąpił przedsięwzięcia realizowane w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III 2004-2006. W latach 2007-2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym jest realizowana w ramach odrębnego trzeciego celu polityki spójności Unii Europejskiej – EWT. Polska alokacja na realizację programów w ramach EWT wyniesie 557,8 mln euro. Dodatkowe 173,3 mln euro zostanie przeznaczonych przez Polskę na współpracę transgraniczną z państwami nie należącymi do Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP).

W perspektywie na lata 2007-2013 powstał nowy Program Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk (w województwie warmińsko - mazurskim obszarem kwalifikowanym jest

podregion elbląski na zasadzie elastyczności⁸) oraz Program Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska (w województwie warmińsko-mazurskim obszar kwalifikowany to podregion ełcki oraz olsztyński na zasadzie elastyczności). Program Sąsiedztwa Polska-Litwa-Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG IIIA, realizowany we współfinansowaniu ze środków TACIS/CBC, znalazł swoją kontynuację w programie Polska-Litwa-Federacja Rosyjska. W Programie całe województwo należy do obszaru kwalifikowanego tego Programu.

W roku 2007 żaden z wymienionych programów nie rozpoczął oficjalnie swojej działalności, wykorzystano ten rok na przygotowania – stwarzanie struktur sekretariatów oraz pakietów dokumentów niezbędnych do składania wniosków.

Do końca grudnia 2008 r. w ramach Programu Litwa-Polska złożono w sumie 18 wniosków (w tym 4 w partnerstwie) na kwotę dofinansowania 14 133 663,13 euro. Do dnia 31.12.2008 r. nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie w ramach tego programu.

Tabela 15

Wnioski złożone w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska (stan na 31.12.2008r.)

Priorytet/działanie	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	Wartość wnioskowanego dofinansowania (euro)
I. Zwiększenie konkurencyjności i wydajności obszaru wsparcia	6	3 370 860,45
3. Rozwój zrównoważonej turystyki transgranicznej oraz zachowanie kulturowego i historycznego dziedzictwa	6	3 370 860,45
II. Spójność transgraniczna i ogólna poprawa jakości obszaru wsparcia	12	10 762 802,68
1. Rozwój nowych i wzmacnianie istniejących sieci współpracy w obszarze społecznym i kulturalnym.	9	10 101 094,83
2. Poprawa środowiska życia	3	661 707,85
Razem	18	14 133 707,85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego

W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk do dnia 31.12.2008 r. z warmińsko-mazurskiego złożono 10 wniosków o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę dofinansowania 1 131 666,80 euro. Najwięcej wniosków (7) złożono w ramach działania 2.4 *Inicjatywy społeczności lokalnych*.

Tabela 16

Wnioski złożone w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk (stan na 31.12.2008r.)

Priorytet/działanie	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	Wartość wnioskowanego dofinansowania (euro)
1. Konkurencyjność gospodarcza	2	449 420,50
1.1 Rozwój przedsiębiorczości	1	428 170,50
1.2 Integracja szkolnictwa wyższego i rynków pracy	1	21 250,00
2. Atrakcyjność i wspólna tożsamość	8	682 246,30
2.1 Zarządzanie środowiskiem Morza Bałtyckiego	1	41 568,40
2.4 Inicjatywy społeczności lokalnych	7	640 677,90
Razem	10	1 131 666,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego

⁸ Zasada elastyczności oznacza, że podregion który przyłączono do obszaru głównego Programu traktowany jest jako przyległy do tego obszaru i razem z innymi podregionami przyłączonymi na tej zasadzie może wykorzystać tylko 20 % całego budżetu Programu, oznacza to w praktyce, że najlepiej składać projekty w najwcześniejszych naborach wniosków.

W ramach współpracy transnarodowej swoją kontynuację na lata 2007-2013 znalazł Program Współpracy Transnarodowej Region Morza Bałtyckiego. W roku 2008 ogłoszono 1 nabór wniosków, w ramach którego z województwa warmińsko-mazurskiego złożono 8 wniosków na kwotę dofinansowania 2 205 495,66 euro.

Tabela 17

Liczba złożonych wniosków oraz wnioskowana wartość dofinansowania projektów z województwa warmińsko-mazurskiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Region Morza Bałtyckiego (stan na 31.12.2008r.)

Priorytet/działanie	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	Wartość wnioskowanego dofinansowania (euro)
1. Krzewienie innowacyjności w Regionie Morza Bałtyckiego	3	401 115,00
1.1 Zapewnienie wsparcia dla źródeł innowacji	1	136 000,00
1.2 Ułatwianie Transferu technologii i rozpowszechniania wiedzy w całym BSR	1	115 600,00
1.3 Zwiększenie możliwości społecznych w generowaniu i absorpcji nowej wiedzy	1	149 515,00
2. Zewnętrzna i wewnętrzna dostępność	2	193 708,20
2.1 Promowanie działań w zakresie transportu i ICT zwiększających dostępność i zrównoważony wzrost społeczno-gospodarczy	2	193 708,20
4. Promowanie atrakcyjności i konkurencyjności miast i regionów	3	1 610 672,46
4.1 Wzmacnianie rozwoju regionów metropolitalnych, miast i obszarów miejskich jako siły napędowej rozwoju gospodarczego	1	1 192 851,75
4.2 Wzmacnianie warunków społecznych i wpływów rozwoju miast i regionów	2	417 820,71
Razem	8	2 205 495,66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego

Program współpracy transnarodowej CADSES został zastąpiony Programem Współpracy Transnarodowej Europa Środkowa. W roku 2008 ogłoszono jeden nabór wniosków, w ramach którego z województwa warmińsko-mazurskiego złożono 4 wnioski o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 585 106 euro. Dwa wnioski złożył Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (działanie 3.3 *Wspieranie wykorzystywania źródeł energii odnawialnej i zwiększania efektywności energetycznej*) oraz po jednym wniosku Miasto Ełk (działanie 2.1 *Poprawa wewnętrznych połączeń*) i Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA (działanie 4.1. *Wykorzystanie zasobów kulturowych dla uatrakcyjnienia miast i regionów*).

Program współpracy międzyregionalnej INTERREG III C w nowej perspektywie został zastąpiony Programem INTERREG IV C. Do końca grudnia 2008 roku w ramach Programu INTERREG IV C z województwa warmińsko-mazurskiego złożono 7 wniosków o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 860 671,93 euro. W latach 2007-2008 odbyły się dwa nabory wniosków, w ramach których cztery wnioski złożono dla działania 2. *Środowisko naturalne i zapobieganie ryzyku* oraz trzy dla działania 1. *Innowacyjność i gospodarka oparta na wiedzy*.

W 2008 r. podpisano jedną umowę na dofinansowanie projektu w ramach Programu Interreg IV C. Był to projekt Warmińsko Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Olsztynie pn. *Networking for Enterprises In the Ekstern External Boprder Regions Akronim NEEBOR*.